

СЫР ТАБИҒАТЫ

ҚОҒАМДЫҚ - ЭКОЛОГИЯЛЫҚ ГАЗЕТ

ОБЩЕСТВЕННО - ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

2013 жылдан бастап шығады

Апта сайын жарық көреді

E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

www.syrtabigaty.kz

ҚОРҚЫТ АТА АТЫНДАҒЫ ҚЫЗЫЛОРДА УНИВЕРСИТЕТІНДЕ ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ЭКОЛОГИЯ ДЕПАРТАМЕНТІ ӨКІЛІНІҢ ҚАТЫСУЫМЕН ЭКОЛОГИЯЛЫҚ САҒАТ ӨТТІ

Қорқыт Ата атындағы Қызылорда университетінің Инженерлі-технологиялық институтында «Электр энергетикасы, техносфералық қауіпсіздік және экология» бағыты бойынша білім алатын студенттермен қоршаған ортаны қорғау, экологиялық мәдениетті арттыру және экологиялық мәселелерді шешуде қоғамның белсенділігін

дамыту мақсатында экологиялық сағат өткізілді.

Іс-шараны ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігі Экологиялық реттеу және бақылау комитетінің Қызылорда

облысы бойынша экология департаменті ұйымдастырды. Шара барысында департаменттің бас маманы студенттер алдында сөз сөйлеп, департаменттің негізгі қызметі мен міндеттері, аймақтың экологиялық жағдайы, сондай-ақ халық арасында экологиялық мәдениетті қалыптастыру мақсатында жүргізіліп жатқан экологиялық шаралар туралы баяндады.

Экология мамандығы бойынша білім алып жүрген студенттер үшін бұл кездесу кәсіби дамудың маңызды бөлігіне айналды. Студенттер экологиялық қызметтің нақты жұмыс бағыттарымен танысып, жұмысқа орналасу мүмкіндіктері, экологиялық жобаларға қатысу және экологиялық бастамаларды жүзеге асыру бойынша өздерін қызықтырған сұрақтарына жауап алды.

Кездесу барысында жастардың табиғатты

қорғау бағытындағы еріктілік қозғалыстар мен экологиялық акцияларға белсенді қатысу мәселелері де талқыланды.

Қызылорда облысы бойынша экология Департаменті.

12+ №37(515)

қазан
15 октября 2025
Сәрсенбі • Среда • Wednesday

ВОЗ ПОЛОЖИТЕЛЬНО
ОЦЕНИЛА ВНЕДРЕНИЕ
СТАНДАРТА ШКОЛЬНОГО
ПИТАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ

ЧИТАЙТЕ НА 3-Й СТРАНИЦЕ

ОБЩЕРЕСПУБЛИКАНСКАЯ
АКЦИЯ «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН»
ОБЪЕДИНИЛА БОЛЕЕ
600 ТЫСЯЧ ЧЕЛОВЕК

ЧИТАЙТЕ НА 7-Й СТРАНИЦЕ

ЭКСПЕРТ ПОСОВЕТОВАЛ
УДОБРИТЬ ЗЕМЛЮ ПОСЛЕ
СБОРА УРОЖАЯ

ЧИТАЙТЕ НА 8-Й СТРАНИЦЕ

АВТОКӨЛІК ӨРТІНЕ ЖОЛ БЕРМЕ!

Қазіргі таңда автокөлік өрттері жиі кездесетін төтенше жағдайлардың бірі болып табылады. Бұл оқиғалар көбінесе техникалық ақаулардан, электр сымдарының қысқаша тұйықталуынан, сапасыз жабдықтар мен отын жүйесіндегі ақаудан туындайды.

Осындай қайғылы жағдайларды алдын алу мақсатында келесі қауіпсіздік ережелерін сақтау қажет:

1. Уақытылы техникалық қызмет көрсету.

Көлігіңізді жоспарлы тексерістен өткізіп, мотор, аккумулятор, ток сымдарын және отын жүйесін үнемі бақылаңыз;

2. Электр жүйесіне абай болыңыз.

Өзгертілген немесе сапасыз орнатылған құрылғылар өрт қаупін арттырады;

3. Өрт сөндіргіш құрал алып жүріңіз.

Көлігіңізде міндетті түрде жарамды ұнтақты өрт сөндіргіш

құралы болуы тиіс;

4. Жанармай төгілуін болдырмаңыз.

Бензин немесе газдың иісі шығып тұрғанын байқасаңыз, дереу тексеріс жүргізіңіз-бұл өрттің шығуының басты себебі болуы мүмкін;

5. Жолда абай болыңыз.

Жол-көлік оқиғаларының алдын алып, болдырмауын қамтамасыз етіңіз, бұл жағдайларда өрттің шығуына себеп болуы мүмкін.

Өзіңізді және жол жүрісіне қатысушыларды, жолаушыларды және жаяу жүргіншілерді қорғаусіздің жауапкершілігіңіз!

ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІН
САҚТАЙЫҚ!!!

Қызылорда облысы Төтенше жағдайлар Департаменті
Қызылорда қаласы Төтенше жағдайлар Басқармасы №7
Өрт сөндіру бөлімі.

Прогноз погоды Қызылорда	Ср., 15 октября 2025	Чт., 16 октября 2025	Пт., 17 октября 2025	Сб., 18 октября 2025	Вс., 19 октября 2025	Пн., 20 октября 2025	Вт., 21 октября 2025
Источник: gismeteo.kz	Ясно +17°C	Ясно +18°C	Ясно +20°C	Ясно +15°C	Ясно +14°C	Ясно +17°C	Облачно +18°C
Долгосрочный прогноз погоды является ориентировочным и отражает только характер изменения погоды.	≤ 9 м/с В +8°C 44% влажн. 756 мм рт.ст.	≤ 3 м/с В +4°C 39% влажн. 753 мм рт.ст.	≤ 2 м/с З +4°C 49% влажн. 754 мм рт.ст.	≤ 4 м/с С +6°C 65% влажн. 758 мм рт.ст.	≤ 3 м/с СВ +3°C 75% влажн. 759 мм рт.ст.	≤ 4 м/с В +3°C 57% влажн. 756 мм рт.ст.	≤ 2 м/с СЗ +4°C 58% влажн. 753 мм рт.ст.

ПЕНСИОННЫЕ НАКОПЛЕНИЯ КАЗАХСТАНЦЕВ ПРЕВЫСИЛИ 25,11 ТРЛН ТЕНГЕ

Объем пенсионных накоплений казахстанцев на 01.09.2025 г. превысил 25,11 трлн тенге, показав рост за год на 4,22 трлн тенге или на 20,2%.

Пенсионные накопления за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ) на 1 сентября 2025 года достигли 23,84 трлн тенге, увеличившись за 12 месяцев на 18,6%.

Сумма пенсионных накоплений за счет обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ) составила 710,63 млрд тенге, показав рост за 12 месяцев на 13,3%. Максимальный годовой прирост продемонстрировали накопления по добровольным пенсионным взносам (ДПВ) - на 31,00%, на 01.09.2025 г. их объем составил 9,21 млрд тенге.

На 1 сентября 2025 года сумма пенсионных накоплений за счет обязательных пенсионных взносов работодателя (ОПВР), поступающих с 1 января 2024 года на пенсионные счета вкладчиков (получателей), составила 552,11 млрд тенге.

Поступления

Рост накоплений обеспечивается поступлениями пенсионных взносов, а также инвестиционным доходом. За год на индивидуальные и условные пенсионные счета вкладчиков поступило 2 104,98 млрд тенге взносов, что на 18,2% (или на 324,17 млрд тенге) больше показателя аналогичного периода прошлого года.

На индивидуальные пенсионные счета (ИПС) по учету ОПВ с начала года на 01.09.2025 г. поступило 1 725,25 млрд тенге (по сравнению с аналогичным периодом прошлого года объем ОПВ увеличился на 10,3%), ОППВ – 89,92 млрд тенге (рост на 19,9%), ДПВ – 1,65 млрд тенге. Взносы за счет ОПВР за первые 8 месяцев 2025 г. составили 288,15 млрд тенге.

Выплаты и переводы

Выплаты по всем видам взносов и переводов в страховые организации из ЕНПФ за 8 месяцев 2025 года составили 1 157,29 млрд тенге, что превышает объем выплат прошлого года показателя на 56,4% или на 417,31 млрд тенге.

Большую часть выплат составляют единовременные пенсионные выплаты (ЕПВ) на улучшение жилищных условий и лечение – 684,71 млрд тенге. При этом объем выплат на альтернативные цели по сравнению с прошлым годом показателем увеличился более, чем в два раза.

Выплаты по возрасту на 01.09.2025 г. увеличились за 12 месяцев на 22,86% и составили 160,43 млрд тенге. Отметим, что сумма средней ежемесячной выплаты по графику из ЕНПФ в связи с достижением пенсионного возраста составила 35 691 тенге.

С начала года по 01.09.2025 г. также осуществлены выплаты по наследству – 46,47 млрд тенге, выплаты в связи с выездом на ПМЖ за пределы РК – 28,62 млрд тенге, выплаты лицам с инвалидностью – 2,08 млрд тенге, выплаты на погребение – 7,19 млрд тенге. В страховые организации переведена сумма в размере 227,79 млрд тенге.

Количество ИПС

Общее количество пенсионных счетов в ЕНПФ на 1 сентября 2025 года составило 17,88 млн единиц (рост за 12 месяцев - 1,22 млн единиц или 7,3%). При этом количество ИПС вкладчиков (получателей) в ЕНПФ на 1 сентября 2025 г. составило 12,63 млн единиц, из них: 11,23 млн - по ОПВ, 748,20 тыс. - по ОППВ, 458,30 тыс. - по ДПВ.

Количество условных пенсионных счетов в ЕНПФ, на которых учитываются сведения о поступивших ОПВР, составило 5,25 млн единиц.

Вся актуальная информация о статистических данных по пенсионным активам размещена на сайте enpf.kz в разделе «Статистика и аналитика».

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

НАЧИСЛЕННЫЙ ИНВЕСТИЦИОННЫЙ ДОХОД КАЗАХСТАНЦЕВ ЗА 12 МЕСЯЦЕВ ДОСТИГ 2,74 ТРЛН ТЕНГЕ

За последние 12 месяцев по состоянию на 1 сентября 2025 года начисленный инвестиционный доход казахстанцев достиг 2,74 трлн тенге. Доходность пенсионных активов ЕНПФ за счет ОПВ, ОППВ, ДПВ составила 12,60% при инфляции в размере 12,20%. Доходность ОПВР за последние 12 месяцев на 01.09.2025 г. – 7,64%.

При этом чистый инвестиционный доход казахстанцев за 8 месяцев текущего года составил 1 270,99 млрд тенге. Из них 1 265,72 млрд тенге пришлось на доход от инвестирования пенсионных накоплений за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ), добровольных пенсионных взносов (ДПВ), зачисленных на индивидуальные пенсионные счета (ИПС) вкладчиков и получателей. Чистый инвестиционный доход от инвестирования пенсионных накоплений за счет обязательных пенсионных взносов работодателя (ОПВР), зачисленных на условные пенсионные счета (УПС) казахстанцев, составил 5,26 млрд тенге.

Накопленная инвестиционная доходность в долгосрочном периоде превышает инфляцию. С момента основания накопительной пенсионной системы в 1998 году на 1 сентября 2025 года нарастающим итогом накопленная доходность составила 979,95% при инфляции за весь период 827,78%.

Напомним, что инвестиционный доход формируется за счет вознаграждения по финансовым инструментам (ценным бумагам, вкладам и другим операциям), по активам, находящимся во внешнем управлении, а также за счет рыночной и валютной переоценки финансовых инструментов. Для обеспечения сохранности пенсионных накоплений и стабильной доходности НБРК и частные управляющие инвестиционным портфелем (УИП) проводят постоянную диверсификацию инвестиционного портфеля - размещают активы в различные финансовые инструменты и валюты, регулярно корректируя его структуру в зависимости от рыночных условий.

Вся система инвестиционного управления и учета пенсионных активов является прозрачной: каждый вкладчик имеет возможность видеть свой инвестиционный доход в личном кабинете на сайте www.enpf.kz или в мобильном приложении.

Информация по инвестиционному управлению пенсионными активами ЕНПФ и о финансовых инструментах, в которые размещены пенсионные активы ЕНПФ, публикуется на сайте www.enpf.kz в разделе «Статистика и аналитика/Инвестиционное управление пенсионными активами».

Много интересной и полезной информации вы также можете получить на YouTube-канале БЖЗК ЕНПФ.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ХИМИЯЛЫҚ УЛАНУ ДЕГЕНІМІЗ НЕ?

Химиялық улану-адам ағзасына уытты заттардың тыныс алу жолдары, ас қорыту жүйесі, немесе тері арқылы түсуінен пайда болатын қауіпті жағдай. Улы химиялық заттар өндірісте, тұрмыста, ауыл шаруашылығында, сонымен қатар тұрмыстық химиялық құралдарда да кездеседі.

Химиялық уланудың негізгі себептері:

1. Өндірістік факторлар-

Зауыттарда, шахталарда, химиялық кәсіпорындарда қауіпті заттармен жұмыс істеу

2. Тұрмыстық себептер-

Тазалау құралдарын, бояуларды еріткіштерді дұрыс қолданбау

3. Ауыл шаруашылығы-

Пестицидтер, тыңайтқыштар, гербицидтерді абайсызда

пайдалану.

4. Кездейсоқ жағдайлар-

Газдың шығуы, тұрмыстық апаттар, өрт кезінде улы түтіннің әсері.

Уланудың белгілері:

Химиялық улану белгілері улы түріне байланысты әртүрлі болады, бірақ ең жиі кездесетіндері:

- Бас ауруы, бас айналу,
- Құсу, жүрек айну;
- Тыныстың тарылуы, жөтел, кеуде қыспасы;
- Көздің жасаурауы, қызаруы;
- Теріде бөртпе, күйдіру сезімі;
- Есінен тану, құрысу

Алғашқы көмек шаралары:

- Зардап шегушіні таза ауаға шығару
- Улы затпен жанасуды дереу тоқтату
- Киімін шешіп, терісін таза сумен жуу
- Егер у ауыз арқылы түскен болса- асқазанды шаю (дәрігердің нұсқауымен)

- Тыныс алу қиындаса- жасанды тыныс, оттегі беру

- Жедел жәрдем шақыру

Алдын алу жолдары

- Химиялық заттарды тек нұсқаулықтарға сай пайдалану;
- Қорғаныс құралдарын (респиратор, қолғап, арнайы киім)

қолдану;

- Балалардан улы заттарды алыс ұстау;

- Өндірісте қауіпсіздік ережелерін қатаң сақтау;

- Газ жабдықтарын, тұрмыстық құралдарды уақытылы тексеріп отыру.

Химиялық улану- өмірге қауіпті жағдай, оны алдын алу әр адамның жауапкершілігіне байланысты. Қауіпсіздік ережелерін сақтау, уақытылы алғашқы көмек көрсету және дәрігерге жүгіну – уланудың ауыр зардаптарын болдырмаудың негізгі жолы

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,

Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы, ашық көздерден алынған фотосурет.

СІБІР ЖАРАСЫ – АСА ҚАУІПТІ ЖҰҚПАЛЫ АУРУ

Сібір жарасы- бұл қоздырғышы Bacillus anthracis спора түзуші бактериясы болып табылатын жануарлар мен адамның жіті жұқпалы ауруы. Сібір жарасының үш түрі бар: терілік, өкпелік және ішекте. Терілік түрі басым, сирек - сепсис құбылыстары (шіруі) бар өкпе және ішек түрі. Бұл ауру адамға ауру жұқтырылған жануардың терісімен және жүнімен жанасудан немесе залалданған етті тұтырудан жұғуы мүмкін.

Сібір жарасын адамға жұқтырушы ол - үй жануарлары (ірі қара мал, қой, ешкі, түйе, шошқа) болып табылады. Адамға аурудың жұғу жолы көбінесе жанасу арқылы (малды сою кезінде терісін түсіруде немесе мал терісін өңдеуде) және бактерияның спораларымен ластанған тағамдар мен ауыз суын ішіп-жеуде және ластанған топырақты егістікте қолдануда жұғуы мүмкін. Ал ауру адамнан адамға жұқпайды.

Инфекцияның берілу жолдары:

Байланысты - ауру жануарларға күтім жасау кезінде зақымдалған тері немесе шырышты қабықтар арқылы:

-Ұшаны өңдеу, терісін алу және өлген жануарлардың өлекселерін көму кезінде;

-Алиментарлы - ауру малдардан алынған ет тағамдарын дайындау және тұтыну жолы арқылы;

-Аэрогенді (ауа - шаң) - спорды ингаляциялау жолымен;

-Трансмиссивті-жәндіктердің шағуы (соқыр, шыбын, масалар) арқылы.

Сібір жарасының белгілері.

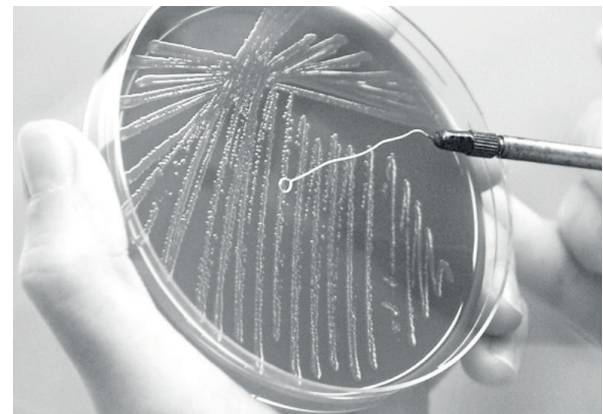
Аурудың инкубациялық кезеңінің орташа ұзақтығы 2-3 күнді құрайды,бірнеше сағаттан 8-14 тәулікке дейін ауытқуы мүмкін. Ауру тез басталады: алғашқы сағатта - дене температурасы 38-40 градусқа дейін күрт жоғарылайды және әлсіздік пайда болады. Қан (сепсис) жұқтырудың кез келген әдісі нәтижесінде дамиды.

Симптомдары:

- қатты бас ауруы;
- жоғары дене қызуы;
- жалпы әлсіздік;
- ісіну мен қышудың тез өсуімен карбункул (тері зақымданғанда);

- кеуде ауыруы (өкпе түрі жағдайында);
- тұншығу (өкпе түрінде);
- қан қоспасы бар диарея (ішек түрі жағдайында);
- іштің түйілу аурулары (ішек жағдайында);
- қан қоспасы бар құсу (ішек түрі жағдайында).

Егер емдеу уақытында басталса, науқастар сауығады. Сирек жағдайларда ауру ағымы ішек, өкпе немесе септикалық түрлермен асқинады. Аурудың ауыр ағымы бар және ол науқастың өліміне әкелуі мүмкін. Сондықтан сібір жарасына күдікті болса, дереу дәрігерге хабарласыңыз. Емдеу тек стационар жағдайында

жүргізіледі. Дәрігерлер антибиотиктерді немесе басқа да препараттарды дәрігердің кеңесуінсіз өз бетімен емдеу немесе алдын алу үшін қолданбауды ұсынады. Жұқтырудың кез келген түріне күдік болғанда дереу ауруханаға жатқызу керек.

Сібір жарасы инфекциясынан қалай сақтануға болады:

- Ет пен ет өнімдерін тек өнімдердің сапасын бақылайтын жерлерде ғана сатып алу;

- Ет, ет өнімдерін немесе кез келген мал шаруашылығы шикізатын өңдейтін және сататын адамдар өздерін және басқаларды қауіпсіздендіру үшін гигиеналық нормаларды ұстануға міндетті.

- Жануарларды күту кезінде ветеринарлық-санитарлық ережелерді орындау.

- Үй малын сою тек қана мал мамандарының рұқсатымен жүргізу.

- Жануарлардың өлекселерін ретімен көму.

- Үлбір және былғары шикізаттарын ветеринариялық бақылау.

- Жануарлардың ауруын бақылау.

- Залалданған жануарлардың өлекселерін жою.

- Жануарларды сібір жарасына қарсы егу.

Сақ болыңыздар!

Перизат ҚОБЫЛАШКЫЗЫ,

Қармақшы аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының басшы м.а., ашық көздерден алынған фотосурет.

В КЫЗЫЛОРДЕ СОТРУДНИКИ ЦОНА ПРИНЯЛИ УЧАСТИЕ В ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ АКЦИИ

Коллектив филиала НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан» по Кызылординской области принял участие в экологической акции «Таза қала, таза Қазақстан».

Цель мероприятия - пропаганда экологической культуры среди жителей региона, призыв к бережному отношению к окружающей среде и вклад в чистоту родного края.

В рамках экологической инициативы сотрудники филиала провели уборку в общественных местах города, скверах и вдоль обочин центральных дорог, собрав сухую траву и бытовые отходы.

- Наша цель - не только повысить качество услуг, но и усилить социальную ответственность перед обществом. Забота о природе - обязанность каждого, - сказала директор филиала НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан» по Кызылординской области Аида Абибуллаева.

По материалам Kyzylorda-news.kz, фото: пресс-служба филиала НАО «Государственная корпорация «Правительство для граждан» по Кызылординской области.

ТАМАҚТАНУ ОРЫНДАРЫНДАҒЫ САНИТАРИЯЛЫҚ ТАЛАПТАР

Қоғамдық тамақтану- тамақ өнімдерін өндірумен, қайта өңдеумен, өткізумен және пайдалануды ұйымдастырумен байланысты кәсіпкерлік қызмет.

Тамақтану нысандарында қолданыстағы стандарттың талаптарына сәйкес құрал-жабдықтармен қамтамасыз етіледі. Жұмысқа керекті өндірістік үстелдер, бөлшектеу мүкәммалдары, ас үй ыдыстары әріптік және түстік таңбалаумен таңбаланады. Жарықшағы бар, шеті ұрылған, қалпы бұзылған ыдыстарды қолдануға болмайды. Әрбір технологиялық операциядан кейін бөлшектеу мүкәммалы, ыдыс-аяқ механикалық жолмен тазартылып, жуу құралдарын қолдану арқылы ыстық сумен жуылып, ыстық ағын сумен шайылады. Етті шабу үшін бөлшектеу тақтайшалары, діңгектер беті тегіс және саңылаусыз тақтайшалар пайдаланылады. Күнделікті жұмыс аяқталғаннан кейін ағаш діңгектерді тазартылып, түз себіледі. Тамақ қалдықтары жабылатын таңбаланған ыдысқа жиналады. Тоңазытқыш камераларының ішкі бетінде, тоңазыту жабдығының салқындатқыш ыдысында, тамақ өнімдері бар қаптамасында қар мен мұздың пайда болуына жол бермеу. Азық-түлік шикізатын, жартылай фабрикаттарды және дайын тамақ өнімдерін бір тоңазытқыш жабдықта бірге сақтаған жағдайда өнімнің тауарлық көршілестігін сақтау. Бұл ретте дайын тамақ өнімдерін сақтау жоғарғы сөрелерде, салқындатылған етте, құс етінде, балықта, көкөністерден жасалған жартылай фабрикаттарда - төменгі сөрелерде сақталады.

Тағам, ұннан жасалған аспаздық және кондитерлік өнімдерді дайындау кезінде темір тапшылығы мен йод тапшылығы ауруларының алдын алу мақсатында йодталған ас тұзы және

құрамында темір бар дәрумендермен, минералдармен және басқа да заттармен байытылған (фортификацияланған) жоғары және бірінші сұрыптағы бидай ұны пайдаланылады. Мынадай тамақ өнімдерін: ластанған немесе қабығы зақымдалған жұмыртқаларды, сондай-ақ салымонеллез бойынша қолайсыз шаруашылықтардан алынған жұмыртқаларды; суда жүзетін құстардың жұмыртқаларын және олардан тағам дайындауға; ауыл шаруашылығы жануарларының өнімділігі бойынша қолайсыз, сондай-ақ бастапқы өңдеуден және пастерлеуден өтпеген шаруашылықтардан алынған сүт және сүт өнімдерін; пастерленбеген сүттен жасалған сүзбені; өнеркәсіптік емес (үйде дайындалған) дайындалған герметикалық қаптамадағы көкөніс, ет, балық, саңырауқұлақ консервілерін, сондай-ақ банкалардың герметикалығы бұзылған консервілерін, бомбаждау, "хлопуши", тот басқан, пішіні бұзылған банкаларды; зиянкестерімен залалданған жарманы, ұнды, кептірілген жемістерді қабылдауға және пайдалануға жол берілмейді. Өзіндік иісі бар тамақ өнімдерін бөгде иісті қабылдайтын, сіңіретін тамақ өнімдерінен бөлек сақтау, тасымалдау керек.

Тамақтану объектілерінде: жәндіктер мен кеміргіштердің болуына; дезинсекция және дератизация жөніндегі іс-шараларды жүргізу кезінде өндірістік үй-жайларда тамақ өнімдерін сақтауға және дайындауға; дезинсекция және дератизация жүргізу кезінде келушілер мен персоналдың болуына жол берілмейді.

Тамақ өнімдерін қабылдау кезінде оның қадағалануын қамтамасыз ететін тауардың ілеспе құжаттарымен, қауіпсіздігін растайтын, сәйкестігін бағалау (растау) туралы құжаттары болғанда қабылдау. Тез бұзылатын тамақ өнімдері үшін тауардың ілеспе құжаттарында өнімнің дайындалған уақыты мен күні, сақтау температурасы және жарамдылық мерзімі көрсетіледі.

Тамақтану объектісінің жұмыскерлері жеке және өндірістік гигиенаны сақтау, қолдарының таза болуын қадағалап, таза арнайы киім мен аяқкиім киюін қамтамасыз ету.

Жұмыстың басталуы алдында шаштарын қалпақ немесе орамал астына жинау, зергерлік әшекейлерін, сағаттарын және басқа сынатын заттарды шешу, тырнақтарын қысқартып алу және оларды лакпен боямау, ер персонал – сақал (мұрт) болса, оларға арналған тор киюі керек.

Тамақтану объектісінде, міндетті, профилактикалық медициналық қарап-тексеруден өтпеген немесе денсаулық жағдайы бойынша жұмысқа жарамсыз деп танылған, медициналық қарап-тексеруден және гигиеналық оқытудан өткенін куәландыратын құжаты жоқ адамдар жұмысқа жіберілмеуі керек.

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,

Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы, ашық көздерден алынған фотосурет.

ҚЫШЫМА АУРУЛАРЫН АЛДЫН-АЛУ ЖОЛДАРЫ ТУРАЛЫ

Қышыма - бұл жұқпалы тері ауруы, оның қоздырғышы қышыма кенесі. Қышыма кенесі - адамның терісіне еніп, сол жерге жұмыртқалай алатын микроскопиялық паразит, одан ересек кенелер 10 күннен кейін пайда болады. Қышыма кенесінің дернәсілдері жоғарғы температураға өте сезімтал, қайнатқанда және ыстық үтікпен үтіктеген кезде бірден өледі.

Инфекция науқас адаммен тығыз қарым - қатынаста болған кезде, сондай - ақ іш киім, төсек - орын, киім, жеке гигиена құралдары (орамалдар, жуғыштар) және т.б. арқылы жұқтырылады.

Отбасы - қышыманың негізгі ошағы. Инфекцияны жұқтыру себебі киім мен жеке гигиена құралдарын ортақ пайдалану болып табылады. Медициналық көмекке кеш жүгінуге байланысты (тері бөртпелерінің пайда болуы көбінесе аллергиялық реакция ретінде бағаланады) инфекция отбасында одан әрі таралады.

Ауруға тән белгілер: қолдың саусақ аралық қатпарларында, кеуде және іш терісінде, бөкселерде, санның ішкі бөлігінде, аяқтарда қышу мен бөртпелердің пайда болуы. Қышыманың айрықша ерекшелігі түнде қышудың күшеюі.

Қышыманы жұқтырудың алдын алу үшін мынадай қарапайым жалпы гигиеналық қағидаларды орындауды ұсынады:

- жеке гигиена құралдарын пайдалану және басқа адамдармен жеке заттарды айырбастамау;
- көшеден үйге оралған соң міндетті түрде қолды сабындап жуу;
- жаңа киім, төсек - орын және іш киім сатып алғаннан кейін оларды міндетті түрде жуып, ыстық үтікпен үтіктеңіз;
- орамал, төсек - орын және іш киімді жиі ыстық сумен жуу, міндетті түрде ыстық үтікпен үтіктеу;
- қаңғыбас жануарлармен байланыста болмау;
- мысықтар мен иттерді асырағын немесе сатып алғанда жануарда аурудың болмауы және саңырауқұлақ ауруларына

қарсы вакцинациялау үшін ветеринармен кеңесу қажет;

- шаштараздарға, спорт залдарына барғаннан кейін міндетті түрде душ қабылдау немесе моншаға бару.

Егер сізде қышыма белгілері немесе тері бөртпесі байқалса, дереу дерматовенерологқа хабарласыңыз. Бұл ауруды дер кезінде диагностикалаудың және тиімді емдеудің кепілі.

Р.БИМАҒАМБЕТОВ,

Сырдария аудандық санитариялық - эпидемиологиялық бақылау Басқармасының бас маманы, ашық көздерден алынған фотосурет.

ВОЗ ПОЛОЖИТЕЛЬНО ОЦЕНИЛА ВНЕДРЕНИЕ СТАНДАРТА ШКОЛЬНОГО ПИТАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ

Всемирная организация здравоохранения приветствует решительные действия Казахстана в сфере улучшения качества питания в школах. Правильное питание важно не только для здорового развития ребенка, но и способствует его академическим успехам: оно снижает количество пропусков занятий по болезни и помогает лучше концентрироваться.

Об этом сообщила национальный координатор программ общественного здравоохранения Странового офиса ВОЗ в Казахстане Лаура Утемисова во время круглого стола в ЦІКК.

Она отметила, что новый стандарт питания в школах

Казахстана, вступивший в силу в начале сентября, при правильном внедрении дает возможность привить навыки здорового питания, отучить детей от сверхпереработанных продуктов и продуктов с высоким содержанием соли, сахара и жиров.

По ее словам, Министерство здравоохранения Казахстана провело огромную работу совместно с мировыми экспертами, национальными партнерами. ВОЗ высоко оценивает публикацию национального стандарта.

«Тем не менее, мы хотели бы отметить, что внедрение любой политики в действие - это достаточно сложная задача. Для эффективного исполнения программы необходимы не только регуляторные документы, но и поддерживающая среда. Пользуясь случаем, мы бы хотели обратиться к средствам массовой информации, общественным организациям. Чем больше в обществе говорится о пользе здорового питания в школах и приводятся реальные примеры, тем быстрее такие изменения становятся нормой. Мы призываем журналистов и лидеров общественного мнения открыто освещать эту тему, чтобы поддержка качественного питания для детей стала общим приоритетом в сфере общественного здравоохранения. В заключение я бы хотела сказать, что программа школьного питания - это не просто еда. Это мощный инструмент для улучшения здоровья, для усиления академических показателей, для усиления местной экономики и для создания более устойчивого будущего», - сказала спикер.

По материалам Kyzylorda-news.kz, ortcom.kz, фото: Н.Нуржаубай и 365info.kz.

КАЗАХСТАНСКАЯ ЦИФРОВАЯ СИСТЕМА МАРКИРОВКИ РОГОВ САЙГАКА ПРЕДСТАВЛЕНА В АБУ-ДАБИ

В Абу-Даби представили казахстанскую цифровую систему, отслеживающую каждый экземпляр рогов сайгака до этапа экспорта, передает агентство Kazinform со ссылкой на Министерство экологии и природных ресурсов РК.

В Абу-Даби (ОАЭ) министр экологии и природных ресурсов Ерлан Нысанбаев встретился с представителем Всемирного фонда дикой природы (WWF) Дауди Сумбой.

Особое внимание в рамках встречи уделено вопросам контроля и прослеживаемости продукции. Казахстанской стороной представлена национальная цифровая система маркировки рогов сайгака и их производных с использованием технологии DataMatrix (GS1).

Технология позволяет обеспечивать полную прозрачность оборота, недопущение попадания на рынок нелегальных дериватов, регистрацию и отслеживание каждого экземпляра до этапа экспорта, возможность привлечения международных аудиторов, развитие переработки внутри страны с экспортом только готовой продукции.

Стороны также обсудили текущее состояние популяции сайгака в Казахстане, меры, реализованные с 2003 года, программы охраны, международное сотрудничество.

Министерство подтвердило готовность к открытому сотрудничеству, полную приверженность международным обязательствам и общим целям устойчивого сохранения биоразнообразия.

По материалам Ж.Мухамедияровой, inform.kz, фото: Министерство экологии и природных ресурсов РК.

"Чекті талап етіңіз, жүлдені ұтып алыңыз" акциясы қайтадан іске қосылды! Тек екі шарты бар: «Amian» қосымшасын және берілген күні 24 сағаттан аспайтын кез-келген фискалдық чекті қосымшаға жүктесеңіз болды, сіз науқанға қатысушы болып шыға келесіз! Күн сайын 5 мың теңгеден 10 мың теңгеге дейін ұтыс ойыны қарастырылған. Бұнымен қоса, токсанына бір мәрте Қазақстанның әр облысында қосымшаға жүктелген фискалдық чектер саны бойынша көшбасшы айқындалатын болады. Ол 100 мың теңге көлемінде сыйақы алады. Күн сайын чекті талап етіңіз және нақты ақшаны, нақты ақшаны ұтып алыңыз!

Қызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Акция "Требуй чек, выиграй приз" снова работает! Всего два условия: приложение «Amian» и любой фискальный чек с датой выдачи не более 24 часов загруженный в приложение и всё вы уже участник акции. Каждый день розыгрыш от 5 до 10 тысяч тенге. И это еще не всё, раз в квартал в каждой области Казахстана будет определен лидер по количеству фискальных чеков, загруженных в приложение. Он получит вознаграждение в размере 100 тысяч тенге. Требуй чек каждый день и выигрывай реальные деньги, реальные деньги!

Департамент государственных доходов по Кызылординской области.

МЕНИНГОКОККТЫ ИНФЕКЦИЯСЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ ШАРАЛАРЫ

Менингококкты инфекциясы - аурудың ауа-тамшылы жолдары арқылы беріледі (жөтелгенде, түшкіргенде, сөйлескенде). Менингококктың алғашқы белгілері суық тигенге ұқсас болып келеді (жоғарғы температура, бас ауруы). Аурудың егжей-тегжейлі көрінісі пайда болған кезде, медициналық көмекке уақытылы жүгінбесе, өлім-жітім 50%-дан асады. Негізгі клиникалық көріністерге мыналар жатады: дене температурасының күрт жоғарылауы 39,0°С және одан жоғары, төзімсіз бас ауруы, бұрын жүрек айнусыз құсу, жеңілдік әкелмейді, геморагиялық бөртпе, тыныс алудың бұзылуы, тежелу, сананың шатасуы. Науқастар немесе белгілерсіз тасымалдаушылары бар адамдар айналасындағылар үшін инфекция көзі болып табылады. Бір науқасқа 20 мыңға дейін тасымалдаушы келеді.Менингококк инфекциясының жиілігі маусымдылықпен сипатталады-ең жоғары жиілік қыста және ерте көктемде болады. Бұл адамның иммундық жүйесі осы уақытта көптеген вирустармен әлсірегендіктен болады, олар жылдың осы уақытында да белсендіріледі-ЖРВИ, тұмау және т.б. Көбінесе 5 жасқа дейінгі балалар, иммундық жүйенің қалыптаспауына байланысты және жасөспірімдер мен жастар ауырады - бұл жастағы адамдар түнгі клубтарда көп уақыт өткізеді, олар көптеген қауіп факторларының жиынтығымен ерекшеленеді - адамдардың көптігі, темекі шегу, ортақ сусындар және т. б.

Менингококкты инфекцияның негізгі алдын алу шаралары:

1. Аурудың алғашқы белгілері пайда болған кезде,асқынып кетуді болдырмас үшін медициналық көмекке жүгіну қажет, және өзін-өзі емдеумен айналысуға болмайды;
2. Адам көп жиналатын жерлерге бармау керек;
3. Аурып калмау үшін және айналадағы адамдарға ауру жұқтырмау үшін, мұрын-жұтқыншақтарының жедел және созылмалы ауруларды (фарингит, тонзилит, ларингит) уақытылы емдеу керек;
4. Таза ауада серуендеу керек, қоғамдық көліктермен жүрмеуге тырысу керек;
5. Витаминдер мен микроэлементтермен байытылған толық және теңдестірілген тамақтану, спортпен шұғылдану, ағзаны шынықтыру иммунитеттің жоғарлауына ықпал етеді;
6. Үй-жайларды жиі желдету, күніне кемінде 2 рет дымқыл тазалау жүргізу керек;
7. Жөтелген кезде, түшкірген кезде бір реттік орамал пайдалану керек;
8. Жеке гигиенаны сақтау, қолды сабынмен және сумен кем дегенде 20 секунд мұқият және жиі жуу керек.

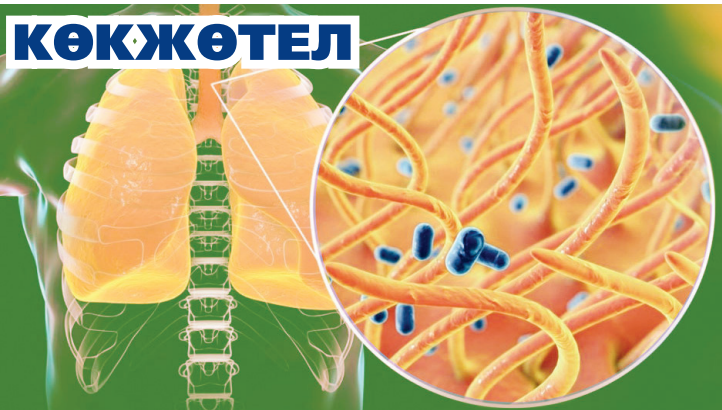
Өкінішке орай, көптеген ата-аналар аурудың қауіптілігін толық түсінбейді, сондықтан білікті медициналық көмектен бас тартады. Менингококк инфекциясы ауруының кенеттен басталуын және ауырлығын ескере отырып, оның алғашқы белгілерінде мүмкіндігінше ертерек дәрігерден көмек сұрау қажет, бұл баланың, жасөспірімнің өміріне байланысты болады. Менингит ең қауіпті инфекциялардың ондығына кіреді, сақ болыңыз.

Естеріңізде болсын, ауырып ем іздегенше, аталған қарапайым шараларды орындап, оның алдын алу оңай!

Г.АЙЫМБЕТОВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Баскармасының басшысы.

С.МУСАЕВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Баскармасының жетекші маманы.

ашық көздерден алынған фотосурет.

Көкжөтел - ұстаманың соңында «реприздермен» және құсумен және қалың тұтқыр қақырықты бөлумен сипатталатын қалыңылдатқан жөтелдің ерекше шабуылдарымен сипатталатын жедел респираторлық бактериялық жұқпа.Көкжөтелдің қоздырғышы ауа тамшыларымен, науқас жөтелгенде, түшкіргенде, сөйлескенде таралады.

Асқынулар
Көкжөтел өкпенің қабынуы (пневмония), мидың зақымдануы сияқты асқынулармен қауіпті.

Көкжөтелдің алдын алу
Көкжөтелден қорғаудың жалғыз сенімді және тиімді әдісі – вакцинация. Көкжөтелге қарсы егу 2, 3, 4 және 18 айлық жастағы балаларға көкжөтелге, дифтерияға, сіреспеге, «В» гепатитіне, гемофильді инфекцияға және полиомиелитке қарсы бір мезгілде кешенді вакцинамен жүргізіледі. Бұдан әрі 6 жастағы балалар АБКДС күшейткіш дозасымен егіледі.

Аурудың белгілері пайда болған кезде мыналарды ұсынамын:

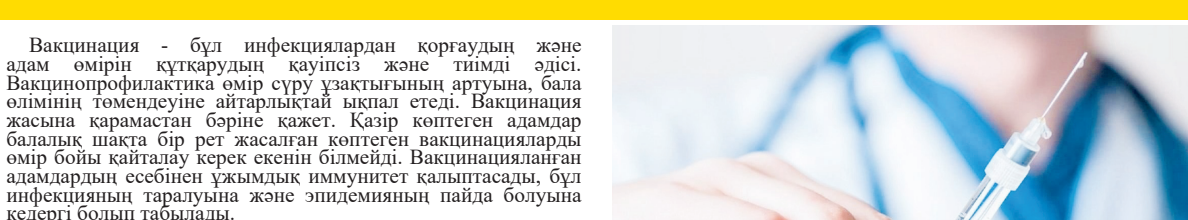
- уақытылы медициналық көмекке жүгіну, өзін-өзі емдемеу, тек дәрігердің нұсқауы бойынша ем қабылдау;
- бөлмені жиі желдетіп, дымқыл тазалау жүргізу;
- жөтелген кезде ауызды жабу, қолды жиі жуу;
- ата-аналарға науқас балаларды ұйымдасқан ұжымдарға жібермеуді.

Вакцинация - аурудан қорғаудың жалғыз жолы, балаларыңызды уақытында вакцинациялаңыз!

Есіңізде болсын, ауруды емдегеннен гөрі оның алдын алған дұрыс!

Г.АЙЫМБЕТОВА,
Жалағаш аудандық СЭБ Баскармасының басшысы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

ВАКЦИНАЦИЯНЫҢ ПАЙДАСЫ ТУРАЛЫ

Вакцинация - бұл инфекциялардан қорғаудың және адам өмірін құтқарудың қауіпсіз және тиімді әдісі. Вакцинопрофилактика өмір сүру ұзақтығының артуына, бала өлімінің төмендеуіне айтарлықтай ықпал етеді. Вакцинация жасына қарамастан бәріне қажет. Қазір көптеген адамдар балалық шақта бір рет жасалған көптеген вакцинацияларды өмір бойы қайталау керек екенін білмейді. Вакцинацияланған адамдардың есебінен ұжымдық иммунитет қалыптасады, бұл инфекцияның таралуына және эпидемияның пайда болуына кедергі болып табылады.

Профилактикалық егу кезінде әлсіреген немесе өлтірілген патогендік агенттер адам ағзасына енгізіледі, бұл қоздырғыштармен күресу үшін антиденелер туындауын ынталандырады.

Вакцинацияның дәлелденген эпидемиологиялық және экономикалық тиімділігіне қарамастан, көптеген адамдар жалпы алдын-алу шараларын қолдануға болады деп сеніп, профилактикалық егулердің қажеттілігіне күмәнданады. Спецификалық емес профилактика (шынығу, дене белсенділігі, дұрыс тамақтану және т. б.) сөзсіз иммунитетті жоғарылатуы мүмкін, бірақ бұл ретте көп жағдайда қызылша, дифтерия, қызылша, көкжөтел және т. б. сияқты жұқпалы инфекциялардан қорғай алмайды.

Вакцинацияның адам денсаулығы мен өмірін сақтау үшін қаншалықты маңызды екенін түсіну үшін бұрын қандай қорқынышты өлім аурулары болғанын еске түсіру жеткілікті. Оба, қара шешек індеттері бүкіл құрлықтарды қамтыды. Кей елдерде тұрғындар көбінесе толығымен жойылды. Қазір бұл аурулар іс жүзінде кездеспейді. Барлық елдерде профилактикалық егулер адамзатты осы қорқынышты инфекциялардан құтқарды.

Қазақстан Республикасының профилактикалық егулердің ұлттық күнтізбесі инфекциялық ауруларға - туберкулезге, В гепатитіне, дифтерияға, көкжөтелге, сіреспеге, полиомиелитке, қызылшаға, эпидемиялық паротитке, тұмауға, гемофильді инфекцияға қарсы егуді көздейді. Сонымен қатар, эпидемиялық көрсеткіштер бойынша вакцинация ұсынылады.

ҚЫЗЫЛША

Қызылша - вирустан туындаған инфекция. Ауруды оңай анықтауға болатын ерекше белгілері бар (бөртпе). Қызылша өте жұқпалы, ауа арқылы таралады. Инкубациялық кезең бірнеше аптаға созылады.Инфекция ауа тамшылары арқылы беріледі. Науқаспен байланыста болған кезде (сөйлесу, түшкіру, жөтелу кезінде) бұрын қызылшамен егілмеген және ауырмаған адам 100% жұқтыруы мүмкін. Қызылша вирусы өте құбылмалы: қызылшаны науқаспен тікелей байланыста болмай, онымен бір үйде болу арқылы жұқтыруға болады. Бақытымызға орай, вирус тез өледі, сондықтан тұрмыстық заттар, ойыншықтар, киім-кешек арқылы жұқтыру мүмкін емес. Балалардағы қызылша белгілері. Инкубациялық кезең (инфекциядан аурудың алғашқы көріністеріне дейін) 7-ден 17 күнге дейін созылады. Бала инкубациялық кезеңнің соңғы екі күнінде, катаральды кезеңде (3-4 күн) және бөртпелердің төртінші күніне дейін, яғни 9 күн ішінде басқаларға жұқпалы болады. Бірінші, катаральды, кезеңде (1-3 күн) қызылша респираторлық инфекция түрінде көрінетінін білу маңызды: безгегі, бас ауруы, жөтел, мұрыннан су ағу, тамақ ауруы.

Г.АЙЫМБЕТОВА,
Жалағаш аудандық СЭБ Баскармасының басшысы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

СВЫШЕ 30 МИЛЛИОНОВ УСЛУГ ОКАЗАНО ЕНПФ С НАЧАЛА ГОДА

Единый накопительный пенсионный фонд (Фонд/ ЕНПФ) предоставляет различные услуги казахстанцам в цифровом формате и продолжает их развивать, адаптируясь к потребностям клиентов. Доступность услуг, оказываемых Фондом на сайте и в мобильном приложении в режиме 24/7, является важным условием роста интереса вкладчиков.

За период с 01.01.2025 г. по 31.08.2025 г. Фондом оказано населению 30,8 млн услуг. Из их общего количества 17,7 млн проведено в электронном формате, в автоматическом –12,0 млн. Таким образом, доля услуг в автоматическом, электронном и удаленном форматах составила около 98 % от общего количества. В очном формате было оказано 645,9 тыс. услуг, в том числе непосредственно в офисах Фонда 633,7 тыс. Напомним, что все пенсионные счета открываются в ЕНПФ автоматически при поступлении первого взноса. Также автоматически начисляются целевые требования гражданам Республики Казахстан, не достигшим 18 лет и открываются целевые накопительные счета для учета и зачисления целевых накоплений получателями целевых накоплений в рамках программы «Нацфонд - детям». Всего за отчетный период общее количество открытых в автоматическом режиме индивидуальных пенсионных счетов (ИПС) по всем видам индивидуальных пенсионных взносов, а также условных пенсионных счетов (УПС, открываемых для учета обязательных пенсионных взносов работодателя (ОПВР), перечисленных работодателем за счет собственных средств) и целевых накопительных счетов (ЦНС, открываемых для учета и зачисления целевых накоплений получателями целевых накоплений в рамках программы «Нацфонд-детям») составило 1,14 млн счетов.

По-прежнему самой популярной услугой является получение выписки с индивидуального пенсионного счета, условного пенсионного счета, а также целевого накопительного счета. С начала года по ИПС, УПС, ЦНС было выдано 19,4 млн выписок, из которых 16,3 млн - в электронном виде и 2,7 млн выписок - в автоматическом режиме. ЕНПФ напоминает, что получение информации о состоянии счетов через личный кабинет - это самый удобный, надежный и оперативный способ контроля своих пенсионных накоплений. Сервис работает в режиме онлайн круглосуточно (24/7), что позволяет получать актуальную информацию в любое время и из любой точки мира. Также информация о состоянии счетов доступна не только через мобильное приложение ЕНПФ и личный кабинет на сайте ЕНПФ, но и через портал egov.kz или мобильное приложение электронного правительства. Это дает дополнительные удобства для пользователей, предпочитающих взаимодействовать с

государственными сервисами через единые платформы. ЕНПФ отмечает, что, начиная с 2025 года ежегодная автоматическая рассылка выписок по почте прекратилась. Вместе с тем, получение информации о состоянии пенсионных накоплений по почте по-прежнему возможно при подаче соответствующего запроса в адрес ЕНПФ.

Кроме получения выписки в личном кабинете на сайте и в мобильном приложении вкладчики (получатели) имеют возможность воспользоваться такими услугами, как внесение изменений и дополнений в свои реквизиты, получение справки о наличии счетов, подача заявления о назначении пенсионных выплат в связи с установлением инвалидности I или II группы бессрочно или в связи с достижением пятидесятилетнего возраста за счет добровольных пенсионных взносов, отслеживание статуса заявления на выплату, перевод части пенсионных накоплений управляющим инвестиционным портфелем (УИП), прогнозный расчет будущей пенсии с помощью пенсионного калькулятора и т.д.. К примеру, с начала года было принято 46,1 тыс. заявлений вкладчиков на перевод части пенсионных накоплений в доверительное управление УИП, из них 43,7 тысяч – в электронном формате.

На изменение реквизитов за 8 месяцев с начала 2025 г. было принято 93,5 тыс. заявлений, из них 88,5 тыс. – в офисах Фонда.

Обращаясь за той или иной услугой к специалистам ЕНПФ, вкладчики, как правило, получают дополнительные консультации и советы по формированию сбережений. В рамках информационно-разъяснительной работы проведено 34,2 тыс. выездных презентаций, на которых присутствовало 697,6 тыс. человек. Количество материалов, размещенных по сообщениям ЕНПФ в средствах массовой информации составило 29,2 тыс.

Количество поступивших обращений вкладчиков и получателей по каналам обратной связи составило 354,2 тыс. Напомним, что любая компания может подать заявку на проведение презентации и консультаций по вопросам накопительной пенсионной системы с выездом в офис, для чего нужно просто позвонить в call-центр по номеру 1418 или обратиться через сайт или мобильное приложение Фонда. Консультационные услуги ЕНПФ можно получить посредством мессенджеров (чат-бота в WhatsApp и Viber по номеру +7 777 000 14 18), call-центра по номеру 1418 (звонок по Казахстану бесплатный), на корпоративном сайте enpf.kz, а также на официальных страницах ЕНПФ в социальных сетях Instagram, Facebook, ВКонтакте, Telegram, Одноклассники.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ТОО «СКЗ-У»: РЕЗУЛЬТАТЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО КОНТРОЛЯ И УЧАСТИЕ В АКЦИИ «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» В III КВАРТАЛЕ 2025 ГОДА

В соответствии со статьёй 182 Экологического кодекса Республики Казахстан, а также утверждённым план-графиком и техническим заданием, на сернокислотном заводе ТОО «СКЗ-У» был проведён комплексный производственный экологический контроль за III квартал 2025 года. Контроль включал исследования атмосферного воздуха, сточных и грунтовых вод, состояния почв, а также радиационный мониторинг. Все работы выполнены в строгом соответствии с требованиями природоохранного законодательства.

Контроль выбросов загрязняющих веществ в атмосферу проводился при стабильном режиме работы оборудования предприятия. Измерения осуществлялись на 10 стационарных источниках выбросов, в шести точках рабочей зоны, а также на границе санитарно-защитной зоны предприятия и жилого поселка Кейден. Анализ показал, что концентрации загрязняющих веществ - диоксида серы, сероводорода, серной кислоты, взвешенных веществ и оксидов азота - не превышают установленных нормативов ПДВ и ПДК. Таким образом, воздействие предприятия на атмосферу оценивается как допустимое.

В соответствии с пунктом 16 статьи 418 Экологического кодекса Республики Казахстан, на предприятии внедрена автоматизированная система мониторинга (АСМ), обеспечивающая непрерывный контроль выбросов загрязняющих веществ. Передача данных осуществляется каждые 20 минут на сервер Национального банка данных состояния окружающей среды и природных ресурсов и в Департамент экологии по Кызылординской области. Превышений предельно допустимых выбросов не зафиксировано.

Производственно-экологический контроль состояния сточных и грунтовых вод проводился на основании утверждённых методик. Были отобраны и проанализированы пробы с канализационной насосной станции, пруда-накопителя и наблюдательных скважин. По результатам испытаний превышений нормативов по основным показателям (взвешенные вещества, хлориды, сульфаты, нефтепродукты, азот, тяжёлые металлы) не выявлено. Грунтовые воды соответствуют санитарным требованиям, утверждённым Министерством национальной экономики Республики Казахстан.

Мониторинг состояния почв проводился на границах санитарно-защитной зоны и прилегающих территориях. Почвенный покров характеризуется как малогумусный и засоленный, что типично для пустынных районов Кызылординской области. Результаты испытаний показали,

что содержание загрязняющих веществ в почве не превышает допустимые концентрации. Антропогенное воздействие со стороны предприятия минимизировано благодаря систематическому контролю, рациональному обращению с отходами и проведению рекультивационных мероприятий.

В рамках радиационного контроля выполнены измерения мощности эквивалентной дозы гамма-излучения на территории предприятия, в том числе на складе химикатов. Результаты показали, что уровень излучения находится в пределах естественного фона, превышений не зафиксировано.

В соответствии с техническим заданием и заключённым договором, в период с 29 февраля по 30 июля 2025 года силами работников ТОО «Реактивснаб» проведён мониторинг флоры и фауны. Растительный покров территории предприятия характерен для пустынных районов: преобладают ксерофитные виды полукустарников, эфемероиды и типичные представители полынно-солянковой растительности. Вдоль пруда-накопителя активно развивается растительность, что способствует формированию благоприятных условий для обитания водоплавающих птиц.

Фаунистический комплекс представлен преимущественно пустынными видами: суслики, песчанки, тушканчики, а также отдельные представители семейства ежевых и рукокрылых. Из птиц отмечены сизые голуби, жаворонки, каменки, удоны,

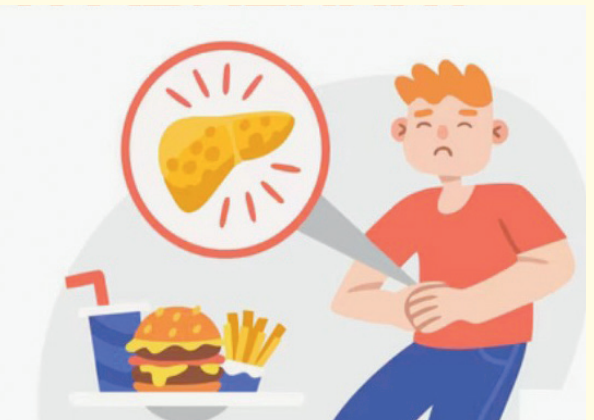
а на пруду-накопителе - утки и камышницы, выводящие потомство. Воздействие предприятия на живую природу оценивается как незначительное; формируется устойчивый техногенный

ТОО «СКЗ-У» активно участвует в республиканской экологической акции «Таза Қазақстан». В III квартале 2025 года проведены мероприятия по благоустройству и озеленению административно-бытовой зоны, высадке декоративных растений и цветов. 20 сентября 2025 года сотрудники предприятия приняли участие во Всемирном дне чистоты (World Cleanup Day), в ходе которого была проведена уборка прилегающей территории и собрано около трёх тонн отходов. Эти мероприятия направлены на повышение экологической культуры, формирование ответственного отношения к окружающей среде и улучшение санитарного состояния территории.

ТОО «СКЗ-У» подтверждает приверженность принципам устойчивого развития, соблюдению природоохранных норм и рациональному использованию природных ресурсов. Предприятие продолжит реализацию мероприятий, направленных на снижение воздействия на окружающую среду, повышение экологической эффективности и участие в социальных экологических инициативах. Мы верим, что совместными усилиями можно сохранить чистоту природы и обеспечить экологическое будущее для новых поколений Казахстана.

Баалкадиша Абдибаевна УАЛИЕВА,
Старший менеджер по ООС ТОО «СКЗ-У».

ТАҒАМНАН УЛАНУ ЖӘНЕ ОНЫҢ АЛДЫН АЛУ ЖОЛДАРЫ

Тағамнан улану дегеніміз - микробтармен және оның токсиндерімен, яғни уларымен ластанған азық-түлікті пайдалану салдарынан жедел пайда болатын, адамнан-адамға жұқпайтын аурушандық. Тағамнан уланудың жалпы белгілері: аурудың тез арада жедел түрде басталуы, тез жазылуы, бір уақытта біраз адамның ауруы, аурудың белгілі бір тағаммен байланыстылығы, сезікті тағамды тоқтатқан соң аурудың тоқтауы. Бактериялар мен микробтар ылғалды, жылы және қоректік ортада тез өрбиді. Тағамнан улану жағдайы тағамның дайындалуы, сақталуы барысында бактериялармен, бактериялды улармен, вирустармен немесе өз табиғатындағы улы заттармен ластанған тағамдарды қолданғанда болады. ТАҒАМНАН УЛАНУ ЖӘНЕ ОНЫҢ АЛДЫН АЛУ Тағамнан уланудың негізгі себептері жеке бас гигиенасының, санитариялық-гигиеналық талаптардың және тамақтарды дайындау барысында технологиялық процестердің сақталмауы, сақтау мерзімдерінің бұзылуынан болады. Тағамнан уланудың алғашқы белгілері: асқазанның ауырсынуы, құсу, жүрек айну, дене қызуының жоғарылауы, т.б.

Тағамнан уланудың клиникалық көрінісі уланудың түріне және зақымданған улы тамақты қанша мөлшерде жегеніне байланысты. Ең алғашқы белгілері зақымданған тамақты жегеннен кейін 30 минуттан соң басталады. Тағамнан уланудың ең алғашқы белгілері білінген кезде әсіресе балалар, қариялар және жүкті әйелдер тез арада дәрігерлерлік көмекке жүгінуі тиіс. Егер ауру ұзақ уақыт жазылмай, құсу, организмнің сусыздануы, нәжісінде қанның болуы және өткір ішек ауруы сияқты белгілері сақталған жағдайда міндетті түрде дәрігерлік көмекке жүгінген дұрыс. Сәбилердің организмдері тез сусыздануға бейім болғандықтан, ешбір кедергісіз, уақыт созбай емделу қажет. Аурудың алдын-алу жолдары: - тамақтанар алдында қолды жуу; - термиялық өңдеуге жатпайтын жеміс-жидектерді қайнатылған сумен жуу, қалғандарын ағынды сумен жуу; - тек қайнатылған немесе бөтелке суын ішу; - тез бұзылатын тағамдарды тоңазытқыштарда сақтау; - кондитер өнімдерін тек дүкендерден ғана алу, қауіпсіздігін растайтын құжатының болуына көңіл бөлу; - үй жағдайында дайындалған консерві (ет, құс, балық, саңырауқұлақ) өнімдерін белгісіз адамдардан сатып алмау; - тағамның түрі, түсі, иісі және тағы басқа белгілері күмән тудыратын болса, мұндай тағамды мүлдем пайдаланбау.

А.Қ.ТАЖМАХАНОВА,
Жалағаш аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау Баскармасының бас маманы, ашық көздерден алынған фотосурет.

ЭКОЭСТАФЕТА «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» ЗАВЕРШИЛАСЬ В КЫЗЫЛОРДЕ

В Кызылорде завершилась экологическая роуд-эстафета «Таза Қазақстан», стартовавшая в Алматинской области.

За неделю участники преодолели 1200 километров, проехали через четыре региона, пятнадцать районов и три города. К акции присоединились почти три тысячи активистов молодёжного крыла «Жастар рухы».

Волонтеры убрали мусор вдоль трасс, в населённых пунктах и на территории историко-культурных памятников.

Особое внимание уделили древнему городу Сығанақ - бывшей столице Казахского ханства. Здесь провели уборку и акцию по защите памятников от вандализма.

- Мы очистили Сығанақ и другие исторические места, чтобы напомнить о важности сохранения культурного наследия. Кроме того, реализовали проект «Чемпионский дух» и провели встречи с молодёжью, которые вдохновили ребят по всей стране, - сказал председатель областного филиала молодёжного крыла «Жастар рухы» Асетхан Баймурза.

К эстафете присоединились депутаты Мажилиса. В Шиели они провели общественный приём и обсудили с жителями предложения по улучшению условий жизни в сёлах.

По словам депутата Мажилиса Парламента РК Мурата Абенова, молодые люди предложили ввести льготы для тех, кто готов переехать в сельскую местность. Чтобы для них построили жильё со сниженным первоначальным взносом по ипотеке.

Финальный этап акции прошёл в Кызылорде. За неделю волонтеры собрали 150 тонн мусора.

- Мы продвигаем идею «Таза Қазақстан» по поручению Президента. Это не просто уборка, а формирование экологической культуры - умение экономить воду, сортировать отходы и бережно относиться к природе, - отметила председатель молодёжного крыла «Жастар рухы» Акерке Ескендинова.

Организаторы отмечают: проект вдохновлён инициативой Президента «Таза Қазақстан» и направлен на формирование у молодёжи ответственности, патриотизма и экологической культуры.

По материалам Kyzylorda-news.kz,
«24KZ», фото Kyzylorda-news.kz.

Кызылорда облысы бойынша Мемлекеттік кірістер Департаменті 2025 жылғы 3 сәуір мен 31 желтоқсан аралығында "Чекті талап ет - жүлдені ұтып ал!" республикалық акциясы өтіп жатқандығын хабарлайды, онда әрбір азамат ақшалай және басқа да бағалы сыйлықтардың иегері болуға мүмкіндік алады. Сондай-ақ, 2025 жылдың 1 мамырынан 31 желтоқсанына дейін "Бәйге" акциясы басталды, оның қорытындысы бойынша облыстың ең белсенді қатысушысы тоқсан сайын 100 мың теңге ала алады. Акцияларға қатысу үшін Appstore немесе Playmarket-тен "Amian" тегін мобильді қосымшасын жүктеп алып, тауарлар мен қызметтер үшін фискалдық чектерді тіркеу қажет. Қатысыңыз және пайдамен жеңіңіз!

Кызылорда облысы бойынша
Мемлекеттік кірістер Департаменті.

Департамент государственных доходов по Кызылординской области сообщает, что с 3 апреля по 31 декабря 2025 года проводится республиканская акция «Требуи чек - выиграй приз!», где каждый гражданин получает шанс стать обладателем денежных и других ценных призов. А также, с 1 мая по 31 декабря 2025 года стартовала акция «Байге», по итогам которой самый активный участник области может получить 100 тысяч тенге ежеквартально. Для участия в акциях необходимо скачать бесплатное мобильное приложение «Amian» из Appstore или Playmarket и зарегистрировать в нем фискальные чеки за товары и услуги. Участвуйте и выигрывайте с пользой!

Департамент государственных доходов
по Кызылординской области.

ХАБАРЛАНДЫРУЛАР • ОБЪЯВЛЕНИЯ

18.11.2025 ж. Теренозек кенті, Қонаев көшесі 8 ғимаратта келесі жобалар бойынша ашық жиналыс форматында қоғамдық тыңдау өтеді:

1. сағат 15:30 «KAZPETROL GROUP» (KAZPETROL GROUP)» ЖШС-нің Хайркелді кен орнына арналған атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген ІІІН жобасы, вахталық кенттің сарқынды суларын биологиялық тазарту құрылыстары (биопрудтары) жүйесінің ластаушы заттардың жол берілетін төгінділері нормативтерінің жобасы, ҚОҚБ, ҚББ, ӨӘББ, ҚОҚШІ;

2. сағат 16:00 «KAZPETROL GROUP» (KAZPETROL GROUP)» ЖШС-нің Солтүстік Хайркелді кен орнына арналған атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген ІІІН жобасы, ҚОҚБ, ҚББ, ӨӘББ, ҚОҚШІ.

Учаскенің географиялық координаттары және әсер ету аумағының географиялық координаттары - 46.0816 с.ш, 65.1602 в.д. ZOOM платформасында бейнеконференция байланысы: <https://us05web.zoom.us/j/8076626849?pwd=aHYyelBkbndJM2lmV0tDdjldz3Fwdz09&omn=84837620444>

Код доступа: Конференция идентификаторы: 807 662 6849. Коды: 8mfrXh

Бастамашы: «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)» ЖШС, БИН 050440000082, Қызылорда қаласы, Желтоқсан көшесі 12, Тел.: +7 7242 907 177

Әзірлеушілер: «KAZHADA PROJECTS» ЖШС, БИН 011240000803, Қызылорда қ., Қонаева көш., 4, 87771387542, «Орда Проект Консалтинг» ЖШС, БИН 111240003333, Қызылорда қ. Жахаева 66/3, 8 708 155 3675

Бырыңғай экологиялық порталға және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсына сілтеме: <https://ndbecology.gov.kz/> және ЖАО веб-сайты <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=kz>

Жоспарланған шаралар туралы қосымша ақпарат алу үшін электрондық пошта мекенжайы мен телефон нөмірі: ordaproekt2011@mail.ru, 8(7242)23-03-35. Барлық ескертулер және/немесе ұсыныстар қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмей мерзімде қабылданады.

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның электрондық поштасы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысы бойынша экология департаменті, kyzylorda-ecoder@ecogeo.gov.kz, Қызылорда қ., Желтоқсан көшесі, 124, тел: 8-(7242)-23-00-19

ЖАО электрондық поштасы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы, prd@korda.gov.kz, Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, N1, тел: 8- (7242) -60-53-62

18.11.2025 года по адресу пос.Теренозек, ул. Кунаева,8, проводятся общественные слушания в формате открытого собрания по проектам:

1. в 15:30 часов проект НДВ ЗВ в атмосферу для ТОО «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)» на м/р Хаиркелды, проект нормативов допустимых сбросов (НДС) загрязняющих веществ системы сооружений (биопрудов) биологической очистки сточных вод вахтового поселка, РООС, ПУО, ПЭК, ПИМ;

2. в 16:00 проект НДВ ЗВ в атмосферу для ТОО «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)» на м/р Северный Хаиркелди, РООС, ПУО, ПЭК, ПИМ.

Географические координаты участка и географические координаты территории воздействия - 46.0816 с.ш, 65.1602 в.д.

Ссылка на видеоконференц-связь на платформе ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/8076626849?pwd=aHYyelBkbndJM2lmV0tDdjldz3Fwdz09&omn=84837620444>

Идентификатор конференции: 807 662 6849. Код: 8mfrXh

Инициатор: ТОО «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)», БИН 050440000082, г.Кызылорда, ул. Желтоқсан №12, Тел.: +7 7242 907 177

Разработчики: ТОО «KAZHADA PROJECTS», БИН 011240000803, г.Кызылорда, ул.Қонаева, 4, 87771387542, ТОО «Орда Проект Консалтинг», БИН 111240003333, Қызылорда. Жахаева 66/3, 8 708 155 3675

Ссылка на Единый экологический портал и официальный интернет-ресурс местного исполнительного органа: <https://ndbecology.gov.kz/> и сайт МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить дополнительную информацию о намечаемой деятельности: ordaproekt2011@mail.ru, 8(7242)23-03-35. Все замечания или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний.

Электронный и почтовый адрес уполномоченного органа в области охраны окружающей среды: Департамент экологии по Кызылординской области: kyzylorda-ecoder@ecogeo.gov.kz, г.Кызылорда, улица Желтоқсан, №124, тел: 8-(7242)-23-00-19. Электронный и почтовый адрес МИО: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской Кызылординской области: prd@korda.gov.kz, г.Кызылорда, улица Бейбарыс Султан, №1, тел: 8-(7242)-60-53-62

18.11.2025 ж. Теренозек кенті, Қонаев көшесі 8 ғимаратта келесі жобалар бойынша ашық жиналыс форматында қоғамдық тыңдау өтеді:

1. сағат 10:30 «KAZPETROL GROUP» (KAZPETROL GROUP)» ЖШС-нің Оңтүстік Хайркелді кен орнына арналған атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген ІІІН жобасыны, ҚОҚБ, ҚББ, ӨӘББ, ҚОҚШІ.

2. сағат 11:00 «KAZPETROL GROUP» (KAZPETROL GROUP)» ЖШС-нің Таур кен орнына арналған атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген ІІІН жобасыны, ҚОҚБ, ҚББ, ӨӘББ, ҚОҚШІ.

3. сағат 11:30 «KAZPETROL GROUP» (KAZPETROL GROUP)» ЖШС-нің Оңтүстік-Батыс Хайркелді кен орнына арналған атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген ІІІН жобасыны, ҚОҚБ, ҚББ, ӨӘББ, ҚОҚШІ.

Учаскенің географиялық координаттары және әсер ету аумағының географиялық координаттары - 46.0816 с.ш, 65.1602 в.д. ZOOM платформасында бейнеконференция байланысы: <https://us05web.zoom.us/j/8076626849?pwd=aHYyelBkbndJM2lmV0tDdjldz3Fwdz09&omn=84837620444>

Код доступа: Конференция идентификаторы: 807 662 6849. Коды: 8mfrXh

Бастамашы: «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)» ЖШС, БИН 050440000082, Қызылорда қаласы, Желтоқсан көшесі 12, Тел.: +7 7242 907 177

Әзірлеушілер: «KAZHADA PROJECTS» ЖШС, БИН 011240000803, Қызылорда қ., Қонаева көш., 4, 87771387542, "Эко-Астана Нр" ЖШС, БИН 060940002386, Астана, р-н Есиль, ул.Сығанақ, 14/1, кв.10, 8 (7172) 26-61-17. «Орда Проект Консалтинг» ЖШС, БИН 111240003333, Кызылорда қ. Жахаева 66/3, 8 708 155 3675

Бырыңғай экологиялық порталға және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсына сілтеме: <https://ndbecology.gov.kz/> және ЖАО веб-сайты <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=kz>

Жоспарланған шаралар туралы қосымша ақпарат алу үшін электрондық пошта мекенжайы мен телефон нөмірі: ordaproekt2011@mail.ru, 8(7242)23-03-35. Барлық ескертулер және/немесе ұсыныстар қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмей мерзімде қабылданады.

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның электрондық поштасы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысы бойынша экология Департаменті, kyzylorda-ecoder@ecogeo.gov.kz, Қызылорда қ., Желтоқсан көшесі, 124, тел: 8-(7242)-23-00-19

ЖАО электрондық поштасы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы, prd@korda.gov.kz, Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, N1, тел: 8- (7242) -60-53-62

18.11.2025 года по адресу пос.Теренозек, ул. Кунаева, 8, проводятся общественные слушания в формате открытого собрания по проектам:

1. в 10:30 часов проект НДВ ЗВ в атмосферу для ТОО «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)» на м/р Южный Хаиркелды, РООС, ПУО, ПЭК, ПИМ.

2. в 11:00 проект НДВ ЗВ в атмосферу для ТОО «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)» на м/р Таур, РООС, ПУО, ПЭК, ПИМ.

3. в 11:30 проект НДВ ЗВ в атмосферу для ТОО «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)» на м/р Юго-Западный Хаиркелди, РООС, ПУО, ПЭК, ПИМ.

Географические координаты участка и географические координаты территории воздействия - 46.0816 с.ш, 65.1602 в.д.

Ссылка на видеоконференц-связь на платформе ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/8076626849?pwd=aHYyelBkbndJM2lmV0tDdjldz3Fwdz09&omn=84837620444>

Идентификатор конференции: 807 662 6849. Код: 8mfrXh

Инициатор: ТОО «KAZPETROL GROUP (КАЗПЕТРОЛ ГРУП)», БИН 050440000082, г.Кызылорда, ул. Желтоқсан №12, Тел.: +7 7242 907 177

Разработчики: ТОО «KAZHADA PROJECTS», БИН 011240000803, г.Кызылорда, ул.Қонаева, 4, 87771387542, ТОО "Эко-Астана Нр", БИН 060940002386, Астана, ул.Сығанақ, 14/1, кв.10, 8 (7172) 26-61-17. ТОО «Орда Проект Консалтинг», БИН 111240003333, Кызылорда. Жахаева 66/3, 8 708 155 3675

Ссылка на Единый экологический портал и официальный интернет-ресурс местного исполнительного органа: <https://ndbecology.gov.kz/> и сайт МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить дополнительную информацию о намечаемой деятельности: ordaproekt2011@mail.ru, 8(7242)23-03-35. Все замечания или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний.

Электронный и почтовый адрес уполномоченного органа в области охраны окружающей среды: Департамент экологии по Кызылординской области: kyzylorda-ecoder@ecogeo.gov.kz, г.Кызылорда, улица Желтоқсан, №124, тел: 8-(7242)-23-00-19

Электронный и почтовый адрес МИО: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области: prd@korda.gov.kz, г.Кызылорда, улица Бейбарыс Султан, №1, тел: 8-(7242)-60-53-62

18.11.2025 ж. Теренозек кенті, Қонаев көшесі 8 сағат 16:30-де «Компания-ДаулетАзия» ЖШС-нің атмосфераға ластаушы заттардың рұқсат етілген шекті норматив жобасына, ҚББ, ӨӘББ, ҚОҚШІ қоғамдық тыңдау өтеді.

Учаскенің географиялық координаттары және әсер ету аумағының географиялық координаттары 45°83'11" с.ш., 65°65'95" в.д. ZOOM платформасында бейнеконференция байланысы: <https://us05web.zoom.us/j/8076626849?pwd=aHYyelBkbndJM2lmV0tDdjldz3Fwdz09&omn=84837620444>

Жеке конференция нөмірі: 807 662 6849. Кіру коды: 8mfrXh

Тапсырыс беруші: «Компания-ДаулетАзия» ЖШС, БИН 121040012238, Қызылорда қ., Женис көш. 28, Тел.: +77788283936, Әзірлеушілер: «Орда Проект Консалтинг» ЖШС, БИН 111240003333, Қызылорда қ. Жахаева 118А, 8 708 155 3675.

Бырыңғай экологиялық порталға және жергілікті атқарушы органның ресми интернет-ресурсына сілтеме: <https://ndbecology.gov.kz/> және ЖАО веб-сайты <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=kz>

Жоспарланған шаралар туралы қосымша ақпарат алу үшін электрондық пошта мекенжайы мен телефон нөмірі: ordaproekt2011@mail.ru, 230335. Барлық ескертулер және/немесе ұсыныстар қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірмей мерзімде қабылданады.

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның электрондық поштасы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысы бойынша экология департаменті, kyzylorda-ecoder@ecogeo.gov.kz, Қызылорда қ., Желтоқсан көшесі, 124, тел: 8-(7242)-23-00-19

ЖАО электрондық поштасы мен пошталық мекенжайы: Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу Басқармасы, prd@korda.gov.kz, Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, N1, тел: 8- (7242) -60-53-62

18.11.2025 года в 16:30 часов по адресу пос.Теренозек ул.Қонаева 8 проводятся общественные слушания по проекту нормативов допустимых выбросов (НДВ) загрязняющих веществ в атмосферу для ТОО «Компания-ДаулетАзия», ПУО, ПЭК, ПИМ.

Географические координаты участка и географические координаты территории воздействия 45°83'11" с.ш., 65°65'95" в.д.

Ссылка на видеоконференц-связь на платформе ZOOM: <https://us05web.zoom.us/j/8076626849?pwd=aHYyelBkbndJM2lmV0tDdjldz3Fwdz09&omn=84837620444>

Идентификатор конференции: 807 662 6849. Код доступа: 8mfrXh

Инициатор: ТОО "Компания-ДаулетАзия", БИН 121040012238, г.Кызылорда, ул. Женис 28, Тел.: +77788283936, Разработчики: ТОО «Орда Проект Консалтинг», БИН 111240003333, Қызылорда. Жахаева 118А, 8 708 155 3675

Ссылка на Единый экологический портал и официальный интернет-ресурс местного исполнительного органа: <https://ndbecology.gov.kz/> и сайт МИО <https://www.gov.kz/memleket/entities/kyzylorda-tabigat/activities/directions?lang=ru>

Электронный адрес и номер телефона, по которым можно получить дополнительную информацию о намечаемой деятельности: ordaproekt2011@mail.ru, 230335. Все замечания или предложения принимаются в срок не позднее 3 рабочих дней до даты проведения общественных слушаний.

Электронный и почтовый адрес уполномоченного органа в области охраны окружающей среды: Департамент экологии по Кызылординской области: kyzylorda-ecoder@ecogeo.gov.kz, г.Кызылорда, улица Желтоқсан, №124, тел: 8-(7242)-23-00-19

Электронный и почтовый адрес МИО: Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области: prd@korda.gov.kz, г.Кызылорда, улица Бейбарыс Султан, №1, тел: 8-(7242)-60-53-62

ИНВЕСТИЦИОННЫЕ ПОРТФЕЛИ ПОД УПРАВЛЕНИЕМ НБРК И УИП: ИТОГИ НА 1 СЕНТЯБРЯ 2025 ГОДА

АО «ЕНПФ» (далее - ЕНПФ) представляет отчет об управлении пенсионными активами Национальным Банком Республики Казахстан (далее - НБРК) и управляющими инвестиционным портфелем (далее - УИП) на сайте enpf.kz в разделе «Показатели - Инвестиционная деятельность».

Общий объем пенсионных активов на 1 сентября 2025 года под управлением НБРК и УИП составил 25 083,08 млрд тенге. По состоянию на эту дату пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении НБРК, сформированные за счет обязательных пенсионных взносов (далее - ОПВ), обязательных профессиональных пенсионных взносов (далее - ОППВ), добровольных пенсионных взносов (далее - ДПВ), составили порядка 24 463,47 млрд тенге . Объем пенсионных активов, сформированных за счет обязательных пенсионных взносов работодателя (далее - ОПВР), находящихся в доверительном управлении НБРК, - 551,25 млрд тенге. Пенсионные активы под управлением УИП составили более 68,36 млрд тенге.

Инвестиционный портфель пенсионных активов под управлением НБРК

Национальный Банк, как доверительный управляющий пенсионными активами ЕНПФ, проводит сбалансированную инвестиционную политику: инвестирует в различные виды финансовых инструментов по валютам, странам, секторам и эмитентам. Основные направления инвестирования пенсионных активов, сформированных за счет ОПВ, ОППВ, ДПВ, на 1 сентября 2025 года выглядят следующим образом: государственные ценные бумаги Министерства финансов РК – 42,58%, облигации квазигосударственных компаний – 8,85%, облигации банков второго уровня Республики Казахстан – 2,78%, депозиты НБРК – 2,14%, акции и депозитарные расписки эмитентов РК – 1,77%, МФО – 1,20%.

Инвестиционный портфель в разрезе валют, в которые номинированы финансовые инструменты, приобретенные за счет ОПВ, ОППВ, ДПВ, по состоянию на 1 сентября 2025 г. выглядит так: инвестиции в национальную валюту – 57,33%, в долларах США – 42,67% портфеля пенсионных активов.

Из анализа структуры полученного дохода следует, что доход в виде вознаграждения по ценным бумагам, в том числе по размещенным вкладам и операциям «обратное РЕПО» составил 1 277,10 млрд тенге, доход от переоценки иностранной валюты, за исключением активов во внешнем управлении, - 139,12 млрд тенге, доход по активам, находящимся во внешнем управлении, в том числе с учетом курсовой переоценки - 456,19 млрд тенге, прочие доходы - 5,16 млрд тенге. Рыночная переоценка ценных бумаг сложилась отрицательной.

Размер начисленного инвестиционного дохода за последние 12 месяцев с сентября 2024 года по август 2025 года составил порядка 2,74 трлн тенге, доходность за данный период - 12,60% при инфляции в размере 12,20%.

Направления инвестирования ОПВР на 1 сентября 2025 года выглядят следующим образом: государственные ценные бумаги Министерства финансов РК – 97,58%, депозиты НБРК – 2,22%, денежные средства на инвестиционных счетах – 0,20%. Инвестиционный портфель за счет ОПВР включает только финансовые инструменты, номинированные в национальной валюте.

По состоянию на 1 сентября 2025 года доходность ОПВР за последние 12 месяцев составила 7,64%.

Напомним, что пенсионные накопления - долгосрочные инвестиции. Поэтому анализировать размер инвестиционного дохода целесообразно за период не менее одного года. В отдельные периоды может наблюдаться снижение доходности вследствие волатильности курсов иностранных валют, изменения рыночной стоимости финансовых инструментов, а также влияния инфляции. Диверсификация инвестиционного портфеля, когда доход по одним инструментам перекрывает временные убытки по другим, обеспечивает сохранность и устойчивую доходность пенсионных сбережений в долгосрочной перспективе. Так, инвестиционный доход в динамике за последние 3 года показывает стабильный рост, доходность пенсионных активов превышает уровень инфляции.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением НБРК с указанием эмитентов и обзор инвестиционной деятельности размещены на официальном сайте ЕНПФ. Также на сайте enpf.kz размещена информация о структуре портфеля по пенсионным активам, сформированным за счет ОПВР.

Управляющие инвестиционным портфелем

Общий объем пенсионных активов, находящихся под управлением УИП, составил более 68,36 млрд тенге.

По состоянию на 01.09.2025 г. пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «Alatau City Invest», составили 12,74 млрд тенге.

Основные инвестиции компании: ГЦБ МФ РК – 18,59%, Паи Exchange Traded Funds (ETF) – 16,76%, облигации банков второго уровня РК – 16,29%, РЕПО – 16,14%, облигации квазигосударственных организаций РК – 11,33%, корпоративные облигации иностранных эмитентов – 6,17%, МФО – 5,90%, корпоративные облигации эмитентов РК – 5,82%, ГЦБ иностранных государств – 2,77%. Отметим, что 75,09% портфеля представлено в тенге, 23,47% – в долларах США, 1,43% – в других валютах. По состоянию на 1 сентября 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 10,94%. Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Alatau City Invest» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ. По состоянию на 01.09.2025 г. пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «Halyk Global Markets», составили 6,42 млрд тенге. Основные инвестиции в структуре портфеля таковы: РЕПО (не более 90 календарных дней) – 44,31%, государственные ценные бумаги Министерства финансов РК – 10,41%, корпоративные облигации иностранных эмитентов – 9,54%, облигации банков второго уровня РК – 8,73%, долевые инструменты иностранных эмитентов (Паи ETF) – 7,49%, корпоративные облигации организаций РК – 5,25%, облигации квазигосударственных организаций РК – 4,99%, ценные бумаги, имеющие статус государственных, выпущенные центральными правительствами иностранных государств – 3,84%.

Инвестиции в национальную валюту составили 76,27% портфеля, в долларах США - 23,73%. По состоянию на 1 сентября 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 12,59%. Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Halyk Global Markets» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ. По состоянию на 01.09.2025 г. пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении АО «BCC Invest», составили 7,67 млрд тенге. Основные направления инвестиций: облигации БВУ РК – 25,92%, облигации квазигосударственных организаций РК – 16,53%, ГЦБ МФ РК – 15,71%, РЕПО – 12,33%, корпоративные облигации эмитентов-резидентов РК – 12,25%, корпоративные облигации иностранных эмитентов – 11,61%.

Инвестиции в национальную валюту составили 74,12% портфеля, в долларах США - 25,88%. По состоянию на 1 сентября 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 12,85%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «BCC Invest» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ. По состоянию на 01.09.2025 г. пенсионные активы ЕНПФ, находящиеся в доверительном управлении АО «Сентрас Секьюритиз», составили 2,98 млрд тенге.

В облигации квазигосударственных организаций РК инвестировано 17,81%, облигации БВУ РК – 17,48%, корпоративные облигации эмитентов РК – 16,33%, ГЦБ МФ РК – 16,05%, РЕПО – 9,30%, государственные облигации США – 5,40%, акции и депозитарные расписки иностранных эмитентов – 3,83%, акции и депозитарные расписки эмитентов-резидентов РК – 3,42%.

Инвестиции в национальную валюту составили 69,03% портфеля, в долларах США – 30,97%. По состоянию на 1 сентября 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 16,14%. Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «Сентрас Секьюритиз» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ. По состоянию на 01.09.2025 года пенсионные активы, находящиеся в доверительном управлении АО «ДО Народного Банка Казахстана «Halyk Finance», составили 38,55 млрд тенге.

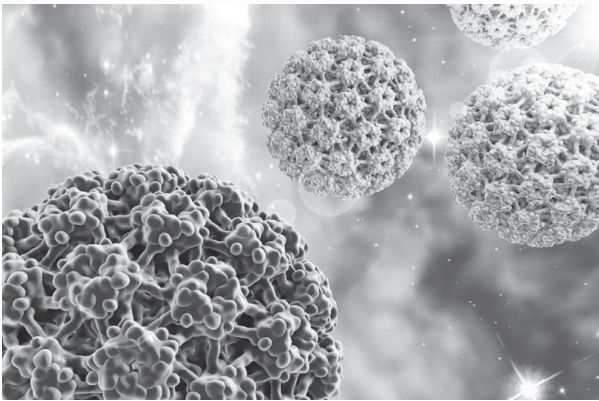
Основные инвестиции в структуре портфеля выглядят так: ГЦБ МФ РК – 23,31%, РЕПО – 16,96%, облигации банков второго уровня РК – 9,78%, корпоративные облигации иностранных эмитентов – 9,52%, ГЦБ иностранных государств – 8,59%, МФО – 8,47%, Паи Exchange Traded Funds (ETF) – 6,51%, корпоративные облигации эмитентов РК – 5,62%, облигации квазигосударственных организаций РК – 3,14%, акции и депозитарные расписки иностранных эмитентов – 2,79%, акции и депозитарные расписки эмитентов РК – 2,70%.

В инструментах в национальной валюте инвестировано 59,33% портфеля, в долларах США – 40,67%. По состоянию на 1 сентября 2025 доходность пенсионных активов ЕНПФ за последние 12 месяцев, распределенная на счета вкладчиков (получателей), составила 13,25%.

Подробная структура инвестиционного портфеля финансовых инструментов под управлением АО «ДО Народного Банка Казахстана «Halyk Finance» с указанием эмитентов представлена на сайте ЕНПФ.

Напомним, что с 1 июля 2023 г. вкладчики могут передать в доверительное управление не более 50% пенсионных накоплений за счет обязательных пенсионных взносов (ОПВ) и обязательных профессиональных пенсионных взносов (ОППВ) без учета порога минимальной достаточности управляющим инвестиционным портфелем (УИП), выбрав такую компанию самостоятельно. Вкладчики, у которых есть добровольные пенсионные накопления, могут их передать их УИП в объеме 100%.

АДАМ ПАПИЛЛОМА ВИРУСЫ ДЕГЕНІМІЗ НЕ ЖӘНЕ ОДАН ӨЗІМІЗДІ ҚАЛАЙ ҚОРҒАЙМЫЗ?

Бұл вирус жиі кездеседі. Негізінен, вирусты жыныстық қатынас ба-рысында жұқтырады, сонымен қатар тұрмыстық жағдайларда да жұқтыру мүмкіншілігі жоғары. Көбіне вирусты жұқтырғанда (жұқтырған) адам бұл вируспен зақымданғанын білмей де қалады, өйткені вирус өзінің клиникалық көріністерін айқын көрсетпеуі де мүмкін.

Папиллома вирусы немесе адам папиллома вирусы (АПВ) - папиллома вирустық топтардан құралған. Бес тұқымдастықтан шыққан 27 түрі кездеседі, 200-ден астам типтес вирустық топ, вирустың кейбір штамдары онкология тудыруы мүмкін.

Адам папиллома вирусы (АПВ) — өзімен-өзі кетіп қалмай, жатыр мойнының жасушаларына көптеген өзгерістер алып келуі мүмкін. Сондай-ақ рақалды қабынуларға да, уақытылы емделмеген жағдайда жатыр мойны обырына алып келуі мүмкін. Статистикаға сүйінсек, папиллома вирусын жұқтырған адамдарда инкубациялық кезең бірнеше айлардан 10-15 жылдың ішінде жатыр мойны обырының өршуіне алып келуі мүмкін. Ең қауіп тудыратыны – 6, 11, 16, 18 тұқымдастықтан туындайтын вирустар тобы.

Адам папиллома вирусын қалай анықтауға болады? Вирус папилломасы терінің шырышты, кілегейлі қабықтарында білінбейтін кішкене өсінділердің пайда болуымен ерекшеленеді. Жыныстық мүшелердің шырышты қабаттарында да үшкірленген кондиломалар, өсінділер байқалуы ықтимал. Теріде сүйел, ұшық, өсінділердің пайда болуымен ерекшеленеді. Уақытылы емделмесе осы айтылған жатыр мойны обырына алып келуі мүмкін. Жұғу жолдары - тұрмыста жанасқанда, жыныстық жолмен, жүкті әйелден ішіндегі балаға жұғады. Осыған орай, дәрігерлер дабыл қағуда. Өйткені статистикаға сүйенсек, Қазақстанда жатыр мойны обыры таралуы бойынша барлық жастағы әйелдердің арасында сүт безі обырынан кейін екінші орында тұр және 25-44 жас аралығындағы әйелдерде көп кездесіп, өлім-жітімге алып келуде. Қазақстанда жыл сайын 1900-ға жуық әйел жатыр мойны

обырымен тіркеліп, жылына 600-ден астам әйел осы кеселден қайтыс болуда.

Аурудың алдын алу шаралары:
- күмәнді адамдармен жыныстық қатынасқа түспеу;
- иммунитетке мән беру, жыныстық ағзаларды таза ұстау, жарақат алмауға, қабынуға жол бермеу. Адамның иммунитеті жоғары болса, вирусты әлсіретіп басып жоюы мүмкін. Ал егер иммунитеті күрт төмендесе, онда вирустың әсері жоғарылап, асқинуларға алып келуі ықтимал;
- әйел адамдарға уақытылы, жылына екі рет дәрігерге көрініп, тиісті зертханалық зерттеге анализ тапсырып отырғандары дұрыс;
- ең бастысы, АПВ-ны алдын алудың негізгі жолы - вирусқа қарсы екпе алу.

Адам папиллома вирусына қарсы вакцина жатыр мойны обырынан қорғайды, сонымен қатар адам вирус папилломасына қарсы вакцина әйелдің бала туу қабілетіне әсер етпейді.

АПВ-ға қарсы вакцинациялау әлемнің 135 елінде жүргізіледі, сондай-ақ көршілес елдерде, 2013-14 жылдардан бастап Өзбекстанда, Қырғызстанда, Түрікменстанда, Ресейде де жүргізілуде. Әлемдік деңгейде АПВ-ға қарсы вакцина өзінің тиімділігін дәлелдеген. Сонымен бірге жасөспірім қыздар арасында вакцинациялаудан кейінгі жағымсыз реакциялар тудырғаны жөнінде дәйек тіркелмеген.

Қазақстанда адам папиллома вирусына қарсы вакцинациялау 11 жастағы қыздарға жасалады. Себебі Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының деректері бойынша АПВ вакцинасын ерте жаста, яғни 9-14 жас аралығындағы жасөспірім қыздар арасында қолдану барынша тиімді.

Вакцина білім беру ұйымдарындағы егу кабинеттері арқылы тегін жүргізіледі. Вакцинациялауға ата-анасынан немесе қамқоршыларының ақпараттандырылған келісімдерімен жүргізіледі. Сонымен қатар вакцинациялауға денсаулығында ақауы жоқ, сау балаларға дәрігердің тексерулерінен кейін, қарсы көрсетілмдері болмаған жағдайда жүргізіледі. АПВ вакцинасы иммунитеті төмендеп, әлсіреген адамдар үшін де қауіпсіз. Вакцинация Гардасил вакцинасымен жүргізіледі, алты ай интервалымен екі рет егіледі.

Тағы бір қуантатын жайт, Қазақстан Республикасы бас мемлекеттік санитариялық дәрігерінің 2024 жылғы 17 қыркүйектегі №11 қаулысында ата-аналардың (занды өкілдерінің) ақпараттандырылған келісімін алғаннан кейін 12 жастан бастап, 13 жас 11 ай 29 күнді қоса алғанға дейінгі жастағы қыздарға АПВ-ға қарсы толықтыра вакцинациялау жүргізілетінін хабардар етеміз.

Жасөспірім қыздарға АПВ-ға қарсы вакцинациялау туралы шешім қабылдата отырып, сіз оларды болашақта онкологиядан қорғайсыз.

Перизат ҚОБЫЛАШҚЫЗЫ,
Қармақшы аудандық санитариялық-
эпидемиологиялық бақылау Басқармасының басшы м.а.,
ашық көздерден алынған фотосурет.

АДАМ ПАПИЛЛОМА ВИРУСЫ ЖӘНЕ ОДАН ҚОРҒАНУ ЖОЛДАРЫ

Папиллома вирусы немесе адам папиллома вирусы (АПВ) - папиллома вирустық топтардан құралған. Бес тұқымдастықтан шыққан 27 түрі кездеседі, 200-ден астам типтес вирустық топ, вирустың кейбір штамдары онкология тудыруы мүмкін.

Адам папиллома вирусы (АПВ) - өзімен-өзі кетіп қалмай, жатыр мойнының жасушаларына көптеген өзгерістер алып келуі мүмкін. Сондай-ақ рақалды қабынуларға да, уақтылы емделмеген жағдайда жатыр мойны обырына алып келуі мүмкін.Ең қауіп тудыратыны - 6, 11, 16, 18 тұқымдастықтан туындайтын вирустар тобы. **Аурудың алдын алу шаралары:**

- иммунитетке мән беру, жыныстық ағзаларды таза ұстау, жарақат алмауға, қабынуға жол бермеу. Адамның иммунитеті жоғары болса, вирусты әлсіретіп басып жоюы мүмкін. Ал егер иммунитеті күрт төмендесе, онда вирустың әсері жоғарылап, асқинуларға алып келуі ықтимал;
- әйел адамдарға уақытылы, жылына екі рет дәрігерге көрініп, тиісті зертханалық зерттеге анализ тапсырып отырғандары дұрыс;
- ең бастысы, АПВ-ны алдын алудың негізгі жолы - вирусқа қарсы екпе алу.

Адам папиллома вирусына қарсы вакцина жатыр мойны обырынан қорғайды, сонымен қатар адам вирус папилломасына қарсы вакцина әйелдің бала туу қабілетіне әсер етпейді.

АПВ-ға қарсы вакцинациялау әлемнің 135 елінде жүргізіледі, сондай-ақ көршілес елдерде, 2013-14 жылдардан бастап Өзбекстанда, Қырғызстанда, Түрікменстанда, Ресейде де жүргізілуде. Әлемдік деңгейде АПВ-ға қарсы вакцина өзінің тиімділігін дәлелдеген. Сонымен бірге жасөспірім қыздар арасында вакцинациялаудан кейінгі жағымсыз реакциялар тудырғаны жөнінде дәйек тіркелмеген.

Қазақстанда адам папиллома вирусына қарсы вакцинациялау 11 жастағы қыздарға жасалады. Себебі Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының деректері бойынша АПВ вакцинасын ерте жаста, яғни 9-14 жас аралығындағы жасөспірім қыздар арасында

қолдану барынша тиімді.

Вакцина білім беру ұйымдарындағы егу кабинеттері арқылы тегін жүргізіледі. Вакцинациялауға ата-анасынан немесе қамқоршыларының ақпараттандырылған келісімдерімен жүргізіледі. Сонымен қатар вакцинациялауға денсаулығында ақауы жоқ, сау балаларға дәрігердің тексерулерінен кейін, қарсы көрсетілмдері болмаған жағдайда жүргізіледі. АПВ вакцинасы иммунитеті төмендеп, әлсіреген адамдар үшін де қауіпсіз. Вакцинация Гардасил вакцинасымен жүргізіледі, алты ай интервалымен екі рет егіледі.

Жасөспірім қыздарға АПВ-ға қарсы вакцинациялау туралы шешім қабылдата отырып, сіз оларды болашақта онкологиядан қорғайсыз.

Г.АЙЫМБЕТОВА,
Жалағаш аудандық СЭБ Басқармасының басшысы,
ашық көздерден алынған фотосурет.

ОБЩЕРЕСПУБЛИКАНСКАЯ АКЦИЯ «ТАЗА ҚАЗАҚСТАН» ОБЪЕДИНИЛА БОЛЕЕ 600 ТЫСЯЧ ЧЕЛОВЕК

Состоялась масштабная экологическая акция «Таза Қазақстан».

В мероприятии приняли участие порядка 610 тысяч человек. По итогам проведённых работ очищено около 90 тысяч га территорий, высажено 180 тысяч деревьев и кустарников. Посадочный материал подбирался с учётом природных особенностей регионов - высажены яблоня, черёмуха, ива и ирга.

«Мы, лесники, сажаем деревья каждый год, но сегодня особенно радостно видеть, как к этому делу присоединяются тысячи людей.

Такие акции формируют ответственное отношение граждан к природе и помогают сохранить наши лесные ресурсы для будущих поколений», - отметил Заместитель председателя Комитета лесного хозяйства и животного мира М.Елемесов.

Акция организована в рамках Концепции развития экологической культуры «Таза Қазақстан», цель которой - формирование культуры заботы о природе и улучшение экологической обстановки в стране.

В прошлом году в экологических акциях в рамках Концепции, принял участие каждый третий казахстанец. За 9 месяцев 2025 года - 5,4 млн человек, очищено порядка 966 тысяч га, собрано более 729 тысяч тонн мусора, а также высажено около 2,4 млн деревьев. Стоит отметить, что в этом году установлен национальный рекорд, вошедший в Книгу рекордов КИНЭС по числу граждан, одновременно вышедших на уборку территорий. В субботу, приуроченном ко Всемирному дню чистоты, приняли участие свыше 400 тысяч человек.

Вместе с тем, в рамках инициативы организован ряд мероприятий, направленных на повышение экологической культуры-экологические образовательные часы для школьников и студентов ВУЗов, эко-квесты и дискуссии, установка фандоматов и экобоксов для раздельного сбора отходов в школах, поощрение экологических инициатив, компаний и граждан, внедряющих практики устойчивого потребления и производства и т.д.

«Таза Қазақстан» стал символом объединения граждан вокруг идеи чистоты, заботы о природе и личной ответственности за экологическое будущее страны.

По материалам Министерства
экологии и природных ресурсов
Республики Казахстан, www.gov.kz,
фото: www.gov.kz.

ЕНПФ ПРЕДСТАВИЛ ГОДОВОЙ АКТУАРНЫЙ ОТЧЕТ ЗА 2024 ГОД

Казахстан вступает в эпоху демографического старения и уже к середине века он войдёт в категорию стран с очень высоким уровнем демографической старости: при ожидаемом росте населения республики к концу 2050 года до 26,5 млн человек каждый шестой житель страны будет старше 60 лет - доля людей пожилого возраста составит 18,8% от общего объема населения.

При этом количество получателей пенсионных выплат из ЕНПФ увеличивается почти в 4 раза за период с 2025 по 2050 годы - с 520 тыс. до почти 2 млн человек. Эти данные приведены в «Годовом актуарном отчете за 2024 год» (далее - отчет), опубликованном АО «ЕНПФ» (далее - ЕНПФ, Фонд). В нем отражены результаты комплексных актуарных расчетов и прогнозов, связанных с дальнейшим развитием пенсионной системы Казахстана.

Демографические изменения создают серьёзные вызовы для системы пенсионного обеспечения. Именно поэтому одной из важнейших задач государства является формирование пенсионной системы, отвечающей международным стандартам и обеспечивающей достойные пенсионные выплаты. Эффективность системы оценивается по целому ряду показателей, анализируемых и прогнозируемых в отчете. Представленный годовой актуарный отчет является важным источником данных для государственных органов, экспертов и широкой общественности.

Демографические тренды.

В первом разделе отчета описаны демографические изменения и их влияние на пенсионную систему. В отчете представлены демографическая ситуация на начало 2025 года и долгосрочные прогнозы до 2050 года, выполненные с применением стохастических и детерминистических моделей.

Общие тренды таковы, что продолжительность жизни растет, уровень рождаемости снижается - по прогнозам, к 2050 г. повысится удельный вес пожилых граждан в структуре населения, тогда как численность трудоспособного населения будет сокращаться. Эти изменения требуют повышения роли накопительного компонента пенсионной системы.

Пенсионная система Республики Казахстан.

Второй раздел отчета посвящён описанию существующей многоуровневой пенсионной модели Казахстана, её оценке в международных рейтингах, а также анализу оптимальных ставок пенсионных взносов для формирования адекватного пенсионного дохода. Приведены мнения экспертов, стоявших у истоков формирования финансового рынка и накопительной пенсионной системы в республике, о путях дальнейшего совершенствования системы.

Прогнозирование пенсионных потоков.

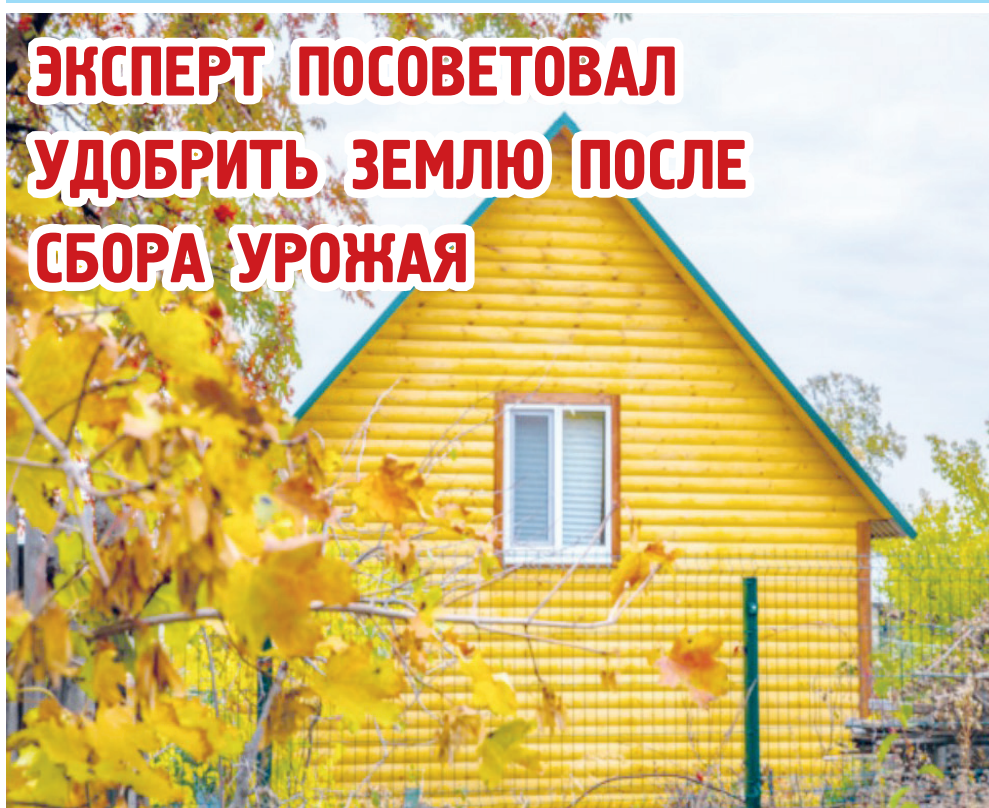
В третьем разделе представлены результаты моделирования и прогнозирования пенсионных потоков, в частности освещены комплексная актуарная модель KazPRESTO и ее прогнозные результаты, моделирование демографии, рынка труда, пенсионных выплат за счет 10% обязательных пенсионных взносов. Прогнозные расчёты показывают устойчивый рост пенсионных потоков в накопительной системе в долгосрочной перспективе. Вместе с тем акцентируется внимание на необходимости контроля за политикой досрочного использования накоплений, повышения уровня регулярности взносов, охвата населения пенсионной системой, а также повышения эффективности инвестиционного управления, особенно при невысокой реальной доходности. Годовой актуарный отчет ЕНПФ является важнейшим документом, позволяющим комплексно оценить текущее состояние и долгосрочные перспективы развития пенсионной системы Казахстана. Полученные выводы служат основой для выработки эффективных решений, направленных на повышение устойчивости пенсионной системы и адекватности пенсионных выплат.

Пресс-центр АО «ЕНПФ».

ЭКОЖАҒАЛЫҚТАР

ЭКОНОВОСТИ

ЭКСПЕРТ ПОСОВЕТОВАЛ УДОБРИТЬ ЗЕМЛЮ ПОСЛЕ СБОРА УРОЖАЯ

После того как урожай собран, землю рекомендуется засеять сидератами - растениями, выращиваемыми для улучшения её структуры и плодородия, сообщил в беседе с NEWS депутат Н. Чаплин. Он отметил, что это способствует структурированию почвы и подавлению роста сорняков.

По словам парламентария, оставлять землю пустой после уборки урожая нельзя. Осенью важно внести удобрения, а также засеять участок фацелией или горчицей. Эти культуры структурируют грунт, насыщают его органическими веществами и предотвращают развитие сорных растений, выполняя роль естественного зелёного удобрения.

Под перекопку депутат порекомендовал внести сульфат калия, древесную золу или суперфосфат - они укрепляют корневую систему и обеспечивают будущим посадкам хороший старт весной. От использования азотных подкормок, таких как селитра, осенью он посоветовал воздержаться.

По материалам gismeteo.ru,
foto: © Shutterstock/FOTODOM.

КАК ОКЕАН ПРЕВРАЩАЮТ В ЭЛЕКТРИЧЕСТВО: ЛИДЕРЫ ВОЛНОВОЙ ЭНЕРГЕТИКИ

В 2025 году технологии преобразования энергии океанских волн продолжают активно развиваться и становятся важной частью возобновляемой энергетики. Одним из лидеров в этой сфере считается шведская компания CorPower Ocean, создавшая уникальное устройство CorPacK, принцип работы которого напоминает человеческое сердце. Это плавучее оборудование использует движение волн для выработки стабильной и чистой электроэнергии, обеспечивая значительно большую мощность на тонну аппаратуры по сравнению с предыдущими технологиями.

В США компания Eco Wave Power запустила первый в стране береговой проект по выработке энергии волн в порту Лос-Анджелеса, продемонстрировав потенциал для масштабного коммерческого применения. Система состоит из плавающих платформ, улавливающих и преобразующих энергию волн в электричество.

В Китае ведутся разработки нескольких типов преобразователей с упором на повышение эффективности и устойчивости оборудования, включая осциллирующие водяные колонки и двойные гидравлические системы.

Среди других инноваций - устройства, способные автоматически адаптироваться к изменяющимся волновым условиям и выдерживать экстремальные погодные явления на море. Это значительно повышает надёжность и срок службы оборудования.

Рост инвестиций и государственная поддержка на национальном и международном уровне способствуют интеграции технологий волновой энергетики в энергосистемы прибрежных регионов, делая океанскую энергию важным элементом устойчивого будущего.

По материалам gismeteo.ru,
foto: © Shutterstock/FOTODOM.

Құрылтайшы -
Қызылорда
облыстық
«Сыр Табиғаты»
заңды тұлғалар
Ассоциациясы

Редактор
Акбота Абеннова

Газет Қазақстан
Республикасы
инвестициялар және
даму Министрлігі
байланыс,
ақпараттандыру және
Ақпарат Комитетінде
қайта тіркелген.

Тіркеу куәлігі
№15905-Г, 25.03.2016ж.

Жекеленген
авторлардың пікірі
редакция көзқарасын
білдірмейді,
қолжазбалар
қайтарылмайды.
«Сыр Табиғаты»
газетінде жарияланған
мақала көшіріліп
басылса, сілтеме
жасалуы міндетті.

Жарнама және
хабарландыру мәтіні
мен мазмұнына
редакция жауап
бермейді.

Газет редакцияның
компьютер
орталығында теріліп,
беттеліп, «ASU» баспа
үйі» ЖШС сенімгерлік
басқаруындағы
«Сыр медиа» ЖШС
баспаханасында
басылды.
Тел: 8(7242) 40-06-68

Газеттің басылу
сапасына баспахана
жауапты.

Офсеттік басылым.
Көлемі 2 баспа табақ.

Жазылу индексы - 68116

Редакцияның
мекен-жайы:
Қызылорда қаласы,
Қайнарбаев көшесі, №33.
Толық мәлімет алу үшін:
8-777-563-76-92
телефонына хабарласуға
болады.

E-mail: syr.tabigaty@gmail.com

Басылым апта
сайын жарық
көреді

Тапсырылыс
№ 1752

Таралым 500

ТОО «КазЭкосистемс»

(гослицензия 01259 №0042510
от 25.09.2008 г.) представляет
следующие виды услуг в области
охраны окружающей среды:

1. Оказание консультационных услуг
в области охраны окружающей среды

3. Организация в проведении
общественных слушаний

5. Подготовка послепроектного
анализа отчета о возможных
воздействиях

6.1 Разработка проектов нормативов
эмиссий (нормативы допустимых
выбросов, нормативы допустимых
сбросов)

6.3 Составление паспорта опасного
отхода

6.5 Составление проекта плана
мероприятий по охране
окружающей среды

8. Разработка раздела «Охрана
окружающей среды» в составе
проектной документации
при подготовке декларации
для III и IV категории

10. Составление проектов
обоснования санитарно-защитной
зоны (предварительная,
окончательная)

12. Консультация и содействие в
формировании пакета документов
для получения лицензии для
юридических лиц, занимающихся
деятельностью по переработке,
обезвреживанию, утилизации
и (или) уничтожению опасных
отходов.

2. Составление и содействие в подаче
заявления о намечаемой деятельности в
уполномоченный орган
в области ООС

4. Подготовка отчета о возможных
воздействиях при оценке
воздействия на окружающую среду

6. Составление заявления на
получение экологического
разрешения на воздействия,
в том числе:

6.2 Составление программы
управления отходами для I и II
категории

6.4 Разработка программы
производственного экологического
контроля (ПЭК)

7. Составление отчета
производственного экологического
контроля

9. Подготовка и содействие в подаче
декларации о воздействии на
окружающую среду
для III категории

11. Составление квартальных отчетов,
согласно условий экологического
разрешения, статистических отчетов,
налоговых отчетов по форме 870.00.

Наш адрес: г. Кызылорда,
ул. Байтурсынова, 48.
эл.адрес kazecosystems@mail.ru
тел. 8 7242 27 52 99

ПРИБРЕТАЙТЕ ПОДПИСКУ И ПОЛУЧАЙТЕ СВЕЖИЕ ВЫПУСКИ ГАЗЕТЫ ПО ЭЛЕКТРОННОМУ АДРЕСУ

syr.tabigaty@gmail.com
www.syrtabigaty.kz

Наш адрес: г.Кызылорда, ул.Кайнарбаева, 33
+7 777 563 76 92

